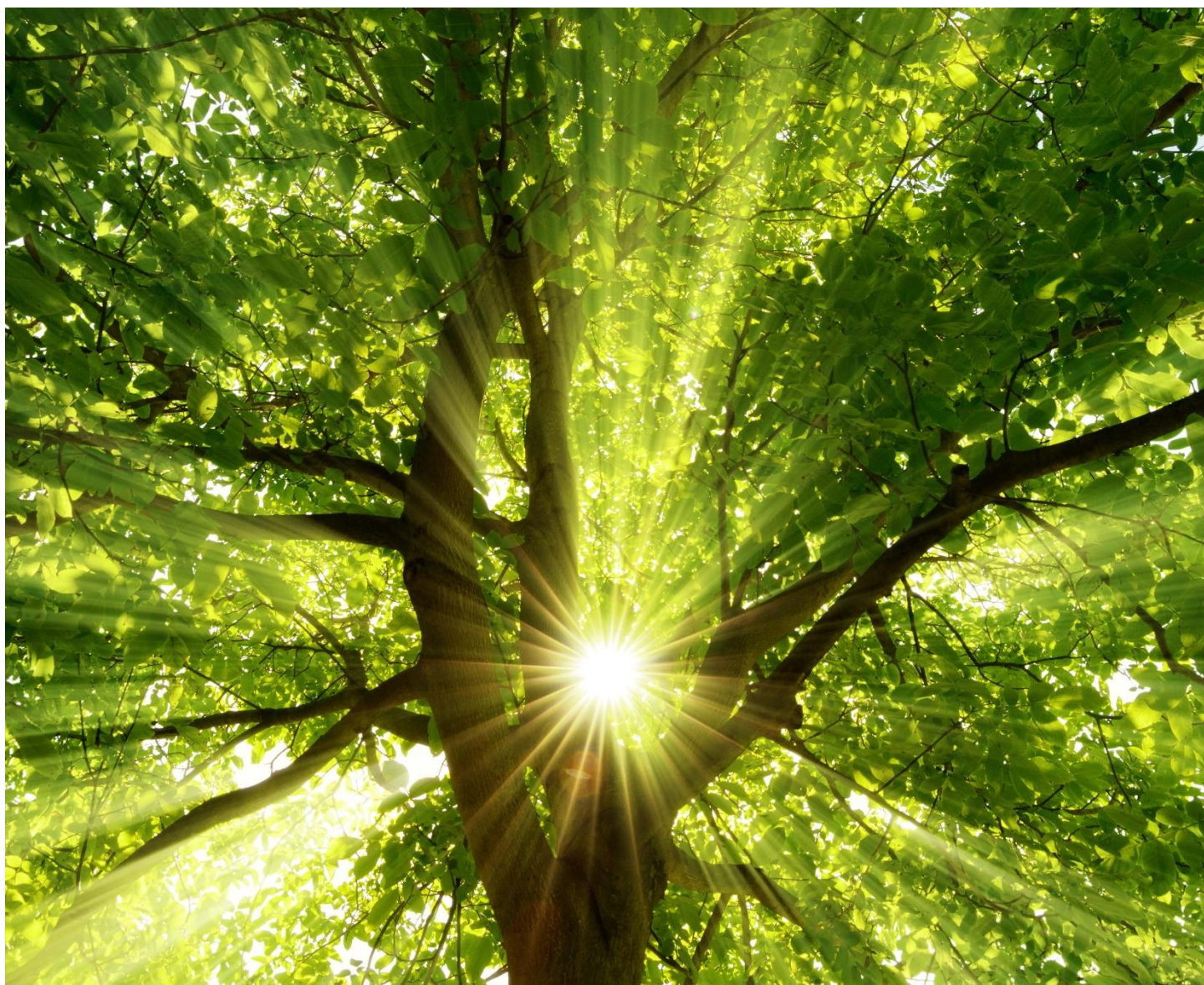

Kvinnherad kommune

► CEEQUAL Pre-analyse

Grøn Næringspark

Oppdragsnr.: 5209385 Dokumentnr.: RIM-01 Versjon: D01 Dato: 2021-05-04

Oppdragsgiver: Kvinnherad kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Harald Maaland
Rådgiver: Norconsult AS, Klæbuveien 127 B, NO-7031 Trondheim
Oppdragsleder: Maiken Reitan
Fagansvarlig: Katrine Bakke
Andre nøkkelpersoner: Thomas Haugen, Kjell Ove Hjelmeland, Ingrid Finne Klynderud, Sunniva Fitjar Lundestad, Lene Merete Rabben,

D01	2021-05-04	For bruk	Maiken Reitan	Katrine Bakke	Maiken Reitan
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammen drag

Norconsult er engasjert av Kvinnherad kommune for å utarbeide reguleringsplan og konsekvensutredning for nye Grøn Næringspark Kvinnherad. Området som skal reguleres er planlagt regulert for grønne næringer, og kommunen søker aktive næringer som beskrives som kan betegnes som bærekraftige eller grønne. Reguleringsplanarbeidet har en tydelig bærekraftig profil.

Kommunen har ytret ønske om å sertifisere området med en egnet sertifiseringsordning for bærekraft på området. I planprogrammet er det vurdert flere ulike sertifiseringsordninger. I denne rapporten beskrives hvordan sertifiseringsordningen CEEQUAL kan gjennomføres, og bidra som et verktøy for bærekraft for kommunen i planfase, prosjekteringsfase og anleggsfase.

CEEQUAL er en internasjonal sertifiseringsordning som er utviklet for anleggsprosjekt, hovedsakelig for infrastruktur. I Norge er CEEQUAL en ny ordning og på tidspunkt for utarbeidelse av rapporten er det gjennomført kun 4 ferdige sertifiseringer. Det oppleves imidlertid en sterk økning i CEEQUAL-registrerte prosjekt det siste året.

Denne rapporten er en pre-analyse som tar for seg bærekraftsarbeidet til kommunen og en eventuell CEEQUAL-sertifisering. Rapporten skal svare på følgende:

- ❖ Hvilket potensial for oppnåelse på bærekraft har kommunen – anbefaling på CEEQUAL ambisjonsnivå
- ❖ Hvordan kan kommunen ivareta bærekraftsarbeidet som beskrevet i CEEQUAL

Rapporten er utarbeidet etter bruk av verktøy for å beregne poengoppnåelse i de ulike temaene som blir beskrevet i CEEQUAL-manualen.

For å avdekke potensialet til CEEQUAL til å løfte kommunens bærekraftsarbeid er det gjort vurdering av to alternativer:

- 1) Oppnåelse på bærekraft ut ifra standard arbeid, i tråd med kommunens ønsker å føringer for bærekraft (FNs bærekraftsmål), uten bruk av CEEQUAL som bærekraftsverktøy.**
- 2) Potensiell poengscore dersom man benytter CEEQUAL som bærekraftsverktøy i planlegging, prosjektering og anleggsfase**

Begge alternativene er målt i oppnåelse i CEEQUAL-score, som beskrevet i tabell 1.

Tabell 1 Oppnåelse (rating) i CEEQUAL

CEEQUAL rating	Overall score, %
Outstanding	≥ 90
Excellent	≥ 75
Very Good	≥ 60
Good	≥ 45
Pass	≥ 30
Unclassified	< 30

Analysen viser at eksisterende bærekraftsarbeid hos kommunen kan oppnå ratingen «*Good*». Bakgrunnen for denne oppnåelsen er at en del av poengene er ivaretatt i norsk regelverk, retningslinjer, standarder og veiledere, og fordi kommunen fra før har en sterk bærekraftsprofil som fokuserer blant annet på blågrønn overvannshåndtering og energi.

Ved bruk av CEEQUAL som verktøy vil kommunen kunne oppnå poengscore som tilsvarer ratingen «*Outstanding*». Dersom kommunen velger å gå for en CEEQUAL-sertifisering er det imidlertid en rekke forhold som taler for at ambisjonsnivået til sertifiseringen bør justeres til «*Excellent*». Blant disse nevnes krav til ivaretagelse av enkelte krav som er krevende å oppnå, risiko for å «kjøpe» poeng som i praksis er lite relevante for prosjektet, og usikkerhet knyttet til at ordningen er relativt ny.

Dersom kommunen ønsker å iverksette sertifisering vil det måtte gjøres en vurdering av om alle faser, eller kun utvalgte faser skal sertifiseres. Gjennomføringsevne i prosjekt fordrer i stor grad tidlig planlegging, og dermed vil oppnåelse på bærekraft bli større dersom man går for en Whole Project Award, som innebærer sertifisering av planlegging, prosjektering og anleggfase.

► Innhold

1	Innledning	6
1.1	Bakgrunn	6
1.2	Informasjon om CEEQUAL	7
1.2.1	<i>CEEQUAL og FNs bærekraftsmål</i>	8
1.2.2	<i>Kostnader</i>	8
2	CEEQUAL pre-analyse	11
2.1	Innledning	11
2.2	Metode	11
2.2.1	<i>Forutsetninger</i>	11
2.2.2	<i>Grensesnitt</i>	12
2.2.3	<i>Usikkerheter</i>	13
2.2.4	<i>Aktuelle dokumenter</i>	13
2.3	Analyse/vurdering	14
2.3.1	<i>Kapittel 1 - Ledelse (Management)</i>	14
2.3.2	<i>Kapittel 2 – Robusthet (Resilience)</i>	17
2.3.3	<i>Kapittel 3 – Nærmiljø og interessenter (Communities and stakeholders)</i>	19
2.3.4	<i>Kapittel 4 – Arealbruk og naturmiljø (Land use and ecology)</i>	21
2.3.5	<i>Kapittel 5 – Landskap og kulturminner (Landscape and historic environment)</i>	25
2.3.6	<i>Kapittel 6 – Forurensning (Pollution)</i>	27
2.3.7	<i>Kapittel 7 – Ressurser (Resources)</i>	28
2.3.8	<i>Kapittel 8 – Transport (Transport)</i>	36
2.3.9	<i>Innovasjon</i>	37
2.4	Samlet vurdering	38
3	Konklusjon – anbefalt award og ambisjonsnivå	39
4	Referanser	41

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Husnes i Kvinnherad er det største tettstedet i Kvinnherad kommune. Husnes er kjent som industristred, med verkstedindustri og metallindustri som særlig viktige for framvekst av lokalsamfunnet [1]. Lokaliseringen av Husnes er vist i figur 1.

Figur 1 Kart over Husnes [2]

Kvinnherad kommune ønsker nå å utvide eksisterende industriområde ytterligere, og ønsker å tiltrekke seg grønne næringer. Foreslåtte næringer er biogassanlegg, hydrogenanlegg, datalagringscenter osv. Området har fått navnet Grøn Næringspark Kvinnherad.

Norconsult er engasjert for å gjennomføre områdereguleringen, samt gjøre konsekvensutredning tilknyttet reguleringsarbeidet.

Planprogram (ute til høring fram til 04.04.2021) har følgende mål:

- Sikra eit sentralt stort, næringsareal til større og mindre næringsaktørar med høge konkrete ambisjoner for grøn omstilling, i tråd med FN sine bærekraftsmål og vedtekne nasjonale klimakutt
- Trekkje til seg innomvative næringar som ser mogelegheitene i det grøne skiftet.
- Fastsetja hovudtrekka for infrastrukturen i området, og regulera gang- og sykkelveg gjennom planområdet [3]

Kommunen har også ytret ønske om en sertifisering av området. Av aktuelle sertifiseringer er CEEQUAL en sertifisering som kan vise seg egnet for å ikke bare måle oppnåelse av bærekraft, men kan også fungere som et styringsverktøy for bærekraft i regulering og utvikling av området.

Norconsult har derfor utført en pre-analyse opp mot CEEQUAL, for å kartlegge potensialet for oppnåelse med en slik sertifisering, samt hvordan kommunen kan eller må jobbe for å ivareta krav knyttet til ambisjonsnivået.

På eksisterende tidspunkt er det ikke avklart hvilke aktører som er aktuelle for området. Dette er også bakgrunnen for at en fullskala CEEQUAL-sertifisering er prematur. For å kunne registrere et prosjekt i CEEQUAL-systemet, må det avklares et grensesnitt, samt en kostnad på prosjektet. Kostnaden med sertifiseringen er knyttet til kostnaden av prosjektet. Det er derimot hensiktsmessig å gjennomføre en pre-analyse som beskriver hvordan kommunen kan tilrettelegge arbeidet mot en framtidig sertifisering.

1.2 Informasjon om CEEQUAL

CEEQUAL er en bærekraftssertifisering av anleggsprosjekter. Sertifiseringen er bygd opp av en rekke tema og krav som omhandler ulike bærekraftsspørsmål, og det gis poeng ut besvarelsen eller ivaretagelsen av temaene/kravene.

Temaene og kravene omhandler å planlegge for, vurdere og gjennomføre tiltak som ivaretar samfunnsansvar og reduserer prosjektets miljøbelastning. Det må framlegges tilstrekkelig dokumentasjon. Dokumentasjonskravene er beskrevet i teknisk manual, som er tilgjengelig fra CEEQUAL sine hjemmesider [4].

Gjennomføring av CEEQUAL er nærmere beskrevet i CEEQUAL Version 6 technical manual. Ordningen er delt inn i 8 ulike kategorier; ledelse (management), motstandsdyktighet (resilience) nærmiljø og interessenter (communities and stakeholders), arealbruk og naturmiljø (land use and ecology), landskap og kulturmiljø (landscape and historic environment), forurensning (pollution), ressurser (resources) og transport (transport).

De 8 kategoriene inneholder totalt 249 krav med en maks score på 5000 poeng. Poengsummen til hvert krav fordelt på tre faser, og det tydeliggjøres hvilke faser hvert krav er aktuelt for.

CEEQUAL åpner for at man kan sertifisere en eller flere faser i et prosjekt. De tre fasene er planlegging (strategy), prosjektering (design) og anleggsfase (construction). Sertifisering kan utføres enkeltvis eller i en kombinasjon av disse. Hvilke typer sertifiseringer som er tilgjengelig er vist i tabell 2.

Tabell 2 Typer CEEQUAL-sertifiseringer basert på faseinndelinger [4]

Assessment type	Assessment stages included in scope of assessment		
	Strategy	Design	Construction
Whole Project	✓	✓	✓
Strategy & Design	✓	✓	
Design only		✓	
Design & Construction		✓	✓
Construction only			✓

I sertifiseringen får man poeng for å ivareta krav som er beskrevet i manualen. Poengene man oppnår legges sammen og beregnes ut i prosent, som gir en endelig score, med tilhørende rating (oppnåelse). Score og rating er beskrevet i tabell 3.

Tabell 3 Oppnåelse i prosent og tilhørende rating [4]

CEEQUAL rating	Overall score, %
Outstanding	≥ 90
Excellent	≥ 75
Very Good	≥ 60
Good	≥ 45
Pass	≥ 30
Unclassified	< 30

«Scope out» er et begrep som omhandler å fjerne krav som ikke er relevant for prosjektet. Det er åpning for å scope ut en rekke krav, dersom man dokumenterer at kravet ikke er relevant. Krav som ikke kan scopes ut er «fixed» og må besvares. Noen krav er «Prerequisites». Dette innebærer at de må besvares for å kunne få de påfølgende kravene i det aktuelle kapittelet.

1.2.1 CEEQUAL og FNs bærekraftsmål

Begrepet bærekraft er best beskrevet ved FNs 17 bærekraftsmål. Bærekraftsmålene er videre fordelt på 169 underpunkt, og kan måles av 247 indikatorer. BRE Globals sertifiseringer er utviklet for å skulle ivareta relevante bærekraftsmål som gjør seg aktuelle i et bygg eller anleggsprosjekt som sertifiseringen gjelder for.

For å tydeliggjøre hvilke bærekraftsmål som besvares i sertifiseringene har BRE Global utviklet en webside der man kan trykke på aktuelt bærekraftsmål, og videre få en oversikt hvilket delmål som blir ivaretatt i sertifiseringen. Løsningen finnes på følgende link: <https://www.breeam.com/sdg/> [5]

1.2.2 Kostnader

På CEEQUAL sine hjemmesider finner man informasjon om kostnadene knyttet til sertifiseringen av et prosjekt.

Kostnaden for selve sertifiseringen er vist i tabell 4. Som vist i tabellen er sertifiseringskostnadene knyttet til verdi eller kostnad av prosjektet. For prosjekt som skal sertifiseres kun i en fase (Design eller Construction) betales 80% av prisen som vist i tabell 1 [6].

Tabell 4 Prisskjema for sertifisering av prosjekt. Prislisten er et utklipp, fullstendig prisliste finnes på CEEQUAL sine hjemmesider [6]

Fee scale – UK and International Schemes

Project Value (£m)	Registration and Management fee	Instalments for Whole Project Assessments		
		At time of registration	At commencement of design	At commencement of construction
Less than £3,000,000	£3,030	£3,030	N/A	N/A
£3,000,000 - £3,999,999	£3,494	£3,494	N/A	N/A
£4,000,000 - £4,999,999	£3,944	£3,944	N/A	N/A
£5,000,000 - £5,999,999	£4,360	£4,360	N/A	N/A
£6,000,000 - £7,999,999	£4,984	£4,984	N/A	N/A
£8,000,000 - £9,999,999	£5,712	£5,712	N/A	N/A
£10,000,000 - £14,999,999	£6,440	£6,440	N/A	N/A
£15,000,000 - £19,999,999	£7,324	£7,324	N/A	N/A
£20,000,000 - £24,999,999	£8,104	£8,104	N/A	N/A
£25,000,000 - £29,999,999	£8,884	£8,884	N/A	N/A
£30,000,000 - £39,999,999	£9,716	£3,239	£3,239	£3,239
£40,000,000 - £49,999,999	£10,444	£3,481	£3,481	£3,481
£50,000,000 - £74,999,999	£11,536	£3,845	£3,845	£3,845
£75,000,000 - £99,999,999	£12,368	£4,123	£4,123	£4,123

I tillegg kommer kostnader til verifisering. Man kan velge om man skal verifisere prosjektet etter en mellomfase, eller kun etter ferdigstilling. Kostnadene til verifikasjon vises i tabell 5.

Tabell 5 Prisskjema for verifisering

Verification fees – Short-haul destinations (up to 3hrs flight time from UK)

Project Value (£m)	Project stage				
	Strategic Stage (whole project)	Interim Design or end of Design		End of construction	Combined verification
Location:	Remote/online	Remote/online	Face-to-face	Face-to-face	Face-to-face
Less than £100m	£1,150	£1,700	£2,510	£2,510	£3,485
£100m to £450m	£1,425	£2,275	£3,085	£3,085	£4,610
£450m to £1,000m	£1,700	£2,675	£3,485	£3,485	£5,460
£1,000m and over	Priced on application				

Utgifter til assessor avhenger av prosjektets størrelse og karakter, samt hvilken fase som skal sertifiseres, og må derfor avklares for hvert enkelt tilfelle.

Grønn byggallianse uttrykker at CEEQUAL har anbefalt to minimumsstørrelser for prosjekter - der prosjektvarighet er over et år, eller prosjektverdi er over 30 MNOK.

2 CEEQUAL pre-analyse

2.1 Innledning

Pre-analysen tar sikte på, basert på en rekke forutsetninger som er framkommet i møte med kommunen, å avdekke ratingen (oppnåelsen) av eksisterende bærekraftsarbeid i kommunen, samt avklare potensiale for ytterligere bærekraftsarbeid ved bruk av CEEQUAL. Pre-analysen kommer også med forslag på hvordan krav kan ivaretas i bærekraftsarbeidet til kommunen, både i reguleringsplanfasen, prosjekteringsfasen og anleggsfasen.

2.2 Metode

Gjennomføring av pre-analysen er basert på CEEQUALs manual og verktøy fra CEEQUAL. Det ble gjort en innledende pre-analyse i januar 2021. Den innledende pre-analysen ble utført av Katrine Bakke og Maiken Reitan.

Den innledende pre-analysen dannet grunnlag for møte med Norconsult og Kvinnherad kommune, for en overordnet gjennomgang av tema som adresseres i CEEQUAL. Deltakere på møtet var: (fra Kvinnherad kommune) Harald Maaland, Anne Lise Næs, Anne Guri Haugerud Kildal, Svein Are Furdal, Grete Solheim, Kjartan Thoresen, (fra Norconsult) Kjell Ove Hjelmeland, Ingrid Finne Klynerud, Thomas Haugen og Maiken Reitan. Møteleder var Maiken Reitan, og Thomas Haugen var referent.

I møtet ble det løftet en rekke spørsmål ut ifra tema og deltema i CEEQUAL. Referatet ble benyttet som grunnlag for utførelsen av pre-analysen.

Arbeidsmetoden som ble benyttet i pre-analysen ble utført ved hjelp av et verktøy fra CEEQUAL som beregner poengscore, og følgende gir en oppnåelse i prosent. For å kunne gjennomføre arbeidsmetoden på en hensiktsmessig måte, var det behov for et tydelig grensesnitt for vurderingene. Øvelsen som ble gjort i arbeidet besto i å utarbeide to mulige poengscorer etter følgende kriterier:

- 1) Poengscore ut ifra standard arbeid, i tråd med kommunens ønsker og føringer for bærekraft (FNs bærekraftsmål), uten bruk av CEEQUAL som bærekraftsverktøy. Som målestokk benyttes CEEQUALS rating-system**
- 2) Poengscore dersom man benytter CEEQUAL som bærekraftsverktøy i planlegging, prosjektering og anleggsfase**

I poengberegningene er det lagt til grunn en rekke forutsetninger som er beskrevet i kapittel 2.2.1.

Oppsettet av denne rapporten baserer seg på kapittelinndelingene i CEEQUAL-manualen. Rapporten beskriver suksessivt de ulike kapitlene i CEEQUAL, men tar for seg delkapittel og konkrete CEEQUAL-krav på et noe overordnet nivå. Bakgrunnen til dette er todelt; (1) Detaljerte beskrivelser av kravene i CEEQUAL kan man finne i manualen som er åpent tilgjengelig på nett [4], og (2) for å utarbeide en rapport som kan enkelt benyttes i arbeid med CEEQUAL er det behov for en overordnet tilnærming, da en detaljert tilnærming vil være særlig omfattende, og framstå som lite oppklarende.

2.2.1 Forutsetninger

For å kunne svare ut kravene i CEEQUAL i en pre-analyse må det legges til grunn en rekke forutsetninger og antagelser.

Overordnet forutsetninger er beskrevet i kulepunktene nedenfor.

- ❖ Reguleringsplan: I eksisterende planprogram kommer det til uttrykk at kommunen har fokus på FN sine bærekraftsmål. Det er beskrevet i nærmere detalj hvilke bærekraftsmål som er aktuelle for området. Av overordnede prinsipper beskrives følgende i nærmere detalj:
 - Fleksibilitet
 - Terrengtilpassing og massebalanse
 - Vegetasjonssoner
 - Overvannshåndtering
 - God overordnet infrastruktur
 - Korrekt plassering av potensielle virksomheter
 - Lyssetting og skilting
 - Bygninger og byggeprosess
 - Bruk og produksjon av energi
 - Transport
 - Innovasjon og vekst
 - Organisering av området; medvirkning, tilrettelegging, salg og markedsføring.

I arbeidet med pre-analysen er disse prinsippene som anses å være ivarettatt, også uten bruk av en CEEQUAL-sertifisering, som beskrevet i kapittel 2.2.

- ❖ Rådgivere/prosjekterende: Det forutsettes at større industrianlegg slik som biogassanlegg, hydrogenfabrikk og lignende i framtiden vil prosjekteres av en større eller mellomstor rådgiver. De største rådgiverne har stort fokus på bærekraft, og vil ha etablerte systemer for å kunne ivareta for eksempel miljø, selv uten krav fra CEEQUAL. For eksempel antas det at en stor rådgiver vil tilby en MOP i prosjekteringsarbeidet sitt.
- ❖ Entreprenør/utbygger: I pre-analysemøte uttrykte kommunen at det er sannsynlig at det vil være en lokal entreprenør som utfører arbeidet på planområdet. For større bygninger og anlegg kan det imidlertid være sannsynlig at det er behov for en større aktør. For å få til en hensiktsmessig pre-analyse er det likevel lagt til grunn at entreprenør/utbygger vil være liten eller mellomstor, og derfor trolig ikke ha systemer på plass for å ivareta for eksempel miljø overordnet, eller ha egne ytre miljøledere, ut over hva som er eksisterende lovkrav.

Forutsetningene beskrevet ovenfor er kommentert i større detalj i kapittel der disse forutsetningene er aktuelle.

2.2.2 Grensesnitt

2.2.2.1 Økonomisk grensesnitt

Grunnet variasjon i aktiviteter og påvirkninger som kan inngå i en CEEQUAL-sertifisering, definerer ikke CEEQUAL en enhetlig overordnet grense for prosjekt eller underprosjekt. Grenser kan variere avhengig av utformingen av prosjektet. Detaljer om grensesnitt er beskrevet i «*System boundaries*» i CEEQUAL-manualen [4].

Til tross for at CEEQUAL ikke setter definert grense for spesifikke prosjekt som skal sertifiseres, trengs det en avgrensning som legger grunnlaget for kostnadene knyttet til sertifiseringen. Som framkommer av tabell 4 i kapittel 1.2.2, er kostnadene knyttet til CEEQUAL direkte avhengig av kostnadene av prosjektet. For å kunne registrere prosjektet må man derfor vite kostnaden av prosjektet, som dermed blir avgrensningen for sertifiseringen.

Kommunen må selv avgjøre om den ønsker en sertifisering av opparbeiding av området, eller om sertifiseringen skal også gjelde for områder som selges til utviklingsformål, enten hele området eller deler av området. Det må også framkomme om bygninger og lignende skal omfattes av sertifiseringen.

2.2.2.2 Grensesnitt mot annen sertifisering - BREEAM Nor

BREEAM er en sertifiseringsordning tilsvarende CEEQUAL, men som gjelder for bygg. I planprogrammet er BREEAM Nor nevnt som en aktuell sertifisering som gjelder bygg som skal etableres på området. Dersom kommunen ønsker begge sertifiseringene bør det utarbeides grensesnitt mellom hvilken sertifisering som skal gjelde for hvilken avgrensning, både i areal og kostnadmessig.

Dersom kommunen ønsker kun en sertifisering av området, må det gjøres en vurdering av hvilken sertifiseringsordning som er best egnet. Dette er avhengig av utforming av bygningene og anleggene som er planlagt. Dersom en stor del av bygningene eller anleggene vil være kontorbygg, administrasjonsbygg og tilsvarende bygg som stiller krav til inneklime, energiforbruk og lignende, vil BREEAM Nor være den mest egnede ordningen. BREEAM Nor tar også for seg forhold som omhandler naturmiljø, men er ikke like omfattende som CEEQUAL når det kommer til vann og VA, massehåndtering og lignende. Dersom bygningene i stor grad vil bestå av større lagerbygninger, produksjonsbygninger eller tilsvarende, og krav til inneklime vil være mindre aktuelt, og man i tillegg må forholde seg til tema som for eksempel massehåndtering, vil CEEQUAL være en mer relevant sertifiseringsordning.

2.2.3 **Usikkerheter**

Pre-analysen som er utført er gjort basert på skjønnsmessig vurdering, og bygger på forutsetninger beskrevet i delkapittel 2.2.1. Det forutsettes også at poeng som er gitt i pre-analysen i enkelte tilfeller kan vise seg å være ukorrekt, fordi arbeidsomfanget av dette oppdraget ikke har tillatt detaljundersøkelse av de aktuelle kravene. De store linjene vil likevel kunne anses å være gyldige. Pre-analysen må derfor anses som orienterende, og dersom noen av forutsetningene endrer seg vil det ha konsekvenser for oppnåelse.

CEEQUAL er en ny sertifiseringsordning i Norge, og per dags dato er det fullført 4 CEEQUAL-sertifiserte prosjekt. Det er derfor lite kunnskap i markedet knyttet til ordningen. Da det er generelt lite erfaring i bransjen vil det kunne være en kilde til usikker, da man enda ikke har sett effekten av gjennomføring av nok prosjekt til å konkludere med hvilke faktorer som tydelig påvirker sertifiseringen.

Denne rapporten er derfor overordnet og videre detaljering vil måtte gjennomføres i forbindelse med eventuell sertifisering.

2.2.4 **Aktuelle dokumenter**

Dokumentasjonskravet i CEEQUAL gir føringer for hva som skal dokumenteres, men er relativt fleksibel når det kommer til hvilke dokumenter som kreves i dokumentasjonen eller bevisførselen. Følgende dokumenter kan være aktuelle for å ivareta CEEQUAL-krav (dokumenter med fet skrift er i pre-analysen forutsatt skal gjennomføres):

- ❖ **Konsekvensutredning (KU)**
- ❖ **Planbestemmelser**
- ❖ **Planprogram**
- ❖ **Miljøoppfølgingsplan (MOP) (kalles også YM-plan i enkelte sammenhenger)**
- ❖ YM-plan eller miljøplan for drift
- ❖ **Kontraktdokument**
- ❖ LCA (Life Cycle Analysis / livsløpsanalyse)
- ❖ Ressursstrategi

- ❖ **Kommunens «Startpakke»**
- ❖ **Tiltaksplan for forurenset grunn**
- ❖ **Blågrønn strategi**
- ❖ Ressursdisponeringsplan (Ressursforvaltningsplan, med for eksempel Arealressursregnskap)
- ❖ Mobilitetsplan
- ❖ Formingsveilder/Kvalitetsprogram/Belysningsplan
- ❖ Prosess for evt. etablering av Kommunalt utbyggingsorganisasjon/utbyggingssselskap
- ❖ Øvrig prosess for ytterligere «rigging» av kommunal bærekrafts-styring

2.3 Analyse/vurdering

2.3.1 **Kapittel 1 - Ledelse (Management)**

Det første kapittelet vurderer hvordan bærekrafts-spørsmål blir inkorporert i den overordnede prosjektledelse av prosjektet.

2.3.1.1 1.1 Bærekraftig ledelse

Det første delkapittelet har som mål å forsikre at bærekraftig utvikling og hensyn til miljø og sosiale faktorer blir ivarettatt i planlegging prosjektering og ledelse. CEEQUAL setter krav til at valg av prosjekterende og entreprenør skal gjøres med bærekraft som evalueringskriterie, og at det skal settes mål i kontrakt for oppnåelser på bærekraft. CEEQUAL setter videre krav til at bærekraft vurderes også ved planlegging av gjennomføring av anleggsfasen.

Kommunen har i planprogrammet ytret tydelig fokus på bærekraftig utvikling av området, samt identifisert hvilke prinsipper som er relevante for området. Når det kommer til prosjektering, er det forutsatt i pre-analysen at anlegg som kommer vil prosjekteres i tråd med de samme rammene for bærekraft som oppgitt i planprogrammet. Det er derfor antatt at kommunen vil få poeng uten bruk av CEEQUAL på dette kravet.

Det antas også at kommunen også har eksisterende systemer eller føringer for å ivareta bærekraftstema i anleggsfasen. Dette kan for eksempel være byggemøter, særmøter eller andre møter som omhandler ytre miljø, sosiale påvirkninger, eller andre bærekraftstema.

Det settes også krav til at valg av prosjekterende og entreprenør gjøres basert på kriterier for bærekraft, samt at det settes mål for bærekraft både i anleggsfase og for driftsfase. Analysen har lagt til grunn at det ikke foreligger føringer om dette, dersom CEEQUAL ikke benyttes. Det samme gjelder for formidling av «best practice» eller innovasjoner hva gjelder bærekraft for som må formidles til relevante aktører i nærliggende sektorer.

Tabell 6 viser kravene i CEEQUAL på delkapittel 1.1, og hvordan de kan ivaretas.

Tabell 6 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 1.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Vurdering av prinsipper for bærekraftig utvikling.	Planprogram og planbestemmelser.
Bærekraftig planlegging av anleggsgjennomføring.	Planbestemmelser (dokumentasjonskrav).
Bærekraftskriterier i valg av prosjekterende og entreprenør.	Kommunen.
Bærekraftskrav i kontrakt med prosjekterende og entreprenør.	Kontraktskrav til prosjekterende og entreprenør. Detaljer kan framkomme i for eksempel utbyggingsavtale eller i MOP.

Mål på bærekraft – anleggsfase (hovedentreprenør og underentreprenør).	Kontraktskrav til prosjekterende og entreprenør, detaljer kan framkomme i for eksempel i utbyggingsavtale/MOP.
Mål på bærekraft – driftsfase.	For eksempel i utbyggingsavtale/MOP
Dialog vedrørende bærekraftsspørsmål i anleggsfasen.	Byggemøter, særmøter og lignende.
Formidling/deling av innovasjoner eller «best practise».	Foredrag, nyhetssaker og lignende.

2.3.1.2 1.2 Miljøforvaltning

Delkapittel 1.2 har som mål å forsikre at risiko og muligheter for miljø og sosiale forhold blir identifisert og håndtert gjennom planlegging, prosjektering og anleggsfase.

I dette kapittelet stilles det krav til at det skal utarbeides en vurdering av påvirkninger, og undersøkelse av hvilke muligheter som ligger for forbedringer i prosjektet. Påvirkninger må også prioriteres i rekkefølge. Dette gjelder for prosjektet i sin helhet, og konkret for anleggsfasen og gjelder både sosiale påvirkninger, og påvirkninger på miljø. Påvirkningsmuligheter må også følges opp i kontrakt mot leverandører der det er relevant. Sosiale og miljøaspekt må koordineres i prosjektet.

Det settes også krav til utarbeiding av bærekraftige mekanismer. Dette kan ivaretas i en MOP, utbyggingsavtale eller plan, hvor man aktivt overvåker framdrift og oppnåelse på bærekraft opp mot planen. Videre krever CEEQUAL at det utføres passende opplæring av prosjektmedarbeidere, og at systemer for kommunikasjon av bærekraftstema er tilstrekkelige.

Konsekvensutredningen og ROS-analysen som utføres vil svare ut flere krav i dette kapittelet, ved at påvirkninger og muligheter adresseres, og det blir foreslått tiltak. Hvor stor prosentandel av foreslåtte tiltak som videreformidles videre til prosjektering vil også kunne gi en del poeng, fordret at det gjøres beregninger av prosentandelen. Oppfølging av foreslåtte tiltak og forbedringsforslag kan forankres i planbestemmelser. Videre vil planbestemmelsene kunne bidra til å sette krav, som også vil gjelde for kontrakter.

Etttersom det antas at utførende vil være en liten eller mellomstor entreprenør, er det ikke sikkert at entreprenøren selv gjør egne overordnede miljøvurderinger, samt utarbeider egne planer for gjennomføring, slik det stilles krav til.

Tabell 7 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 1.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Miljøpåvirkninger, risiko og muligheter. Prioritering.	Konsekvensutredning. ROS. Reguleringsplan.
Oppfølging av muligheter i kontrakt, der relevant.	Kontraktkrav.
Bærekraftsmekanismer.	Kan ivaretas i MOP.
Opplæring i prosjekt.	Informasjon til oppdragsmedarbeidere eller lignende.
Kommunikasjon i prosjektet.	Møteserier.

2.3.1.3 1.3 Ansvarlig anleggsgjennomføring

Delkapittel 1.3 setter krav til retningslinjer for hensynsfull framferd i anleggsfasen, og har som hensikt å unngå negative påvirkninger, samt sikre god kommunikasjon med naboer i anleggsfasen.

Kommunen har allerede etablerte systemer på plass i tråd med byggherreforskriften og SHA-plan, bok 0 og krav i konkurransegrunnlaget. Krav til orden på anleggsplassen kan beskrives og forankres i MOP.

Når det gjelder en individuell vurdering av retningslinjene (for eksempel ved registrering hos en sertifiseringsordning) er det lagt til grunn at dette ikke er utført uten innspill fra CEEQUAL. Dette kan imidlertid enkelt ivaretas av en vurdering i retningslinjer for hensynsfull framferd.

Tabell 8 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 1.3, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Hensynsfull framferd.	SHA-plan. bok 0. Kontraktskrav.
Individuell vurdering av hensynsfull framferd.	Retningslinjer for hensynsfull framferd.
Orden på anleggsplassen.	SHA-plan. bok 0. Kontraktskrav. MOP.

2.3.1.4 1.4 Arbeidsmiljø, verdikjede og sosialt ansvar

Delkapittel 1.4 setter fokus på etiske retningslinjer for arbeidsmiljø, og bruk av etisk arbeidskraft i leverandørkjeden. CEEQUAL stiller krav til at arbeidsmiljø blir vurdert som en del av evalueringskriteria ved valg av prosjekterende og entreprenør, samt underentreprenører, og det vil settes krav til arbeidsmiljø i kontrakt. Videre må det dokumenteres at entreprenør leverer på retningslinjene for arbeidsmiljø.

Det legges til grunn at store profesjonelle aktører har etiske retningslinjer for arbeidsmiljø, og i tråd med føringene beskrevet i CEEQUAL-manualen. CEEQUAL stiller også krav til en tredjeparts verifisering, for eksempel etter ISO 45001:2018.

I pre-analysen er det vurdert at arbeidsmiljø er en del av kontraktsgrunnlaget, men ikke at oppnåelse opp mot retningslinjene måles eller overvåkes.

Når det gjelder mindre eller mellomstore entreprenører er det mer usikkert om de har retningslinjer eller sertifiseringer på plass.

Tabell 9 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 1.4, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Organisasjonens/konsernets retningslinjer arbeidsmiljø.	Retningslinjer, sertifiseringer.
Arbeidsmiljø som evalueringskriterie ved valg av prosjekterende, entreprenør og underentreprenør, samt i kontraktskrav.	Kontraktsdokumenter.
Overvåkning av arbeidsmiljø.	Uttalelse fra organisasjonen. Sertifisering.

2.3.1.5 1.5 Livsløpskostnader

Delkapittel 1.5 setter et konkret krav til at det gjøres en analyse av livsløpskostnader, og at dette påvirker prosjekteringen. Selv om det i prosjektering og planlegging sannsynligvis gjøres livsløpsvurderinger og kostnader knyttet til dette, er det ikke planlagt for en overordnet standard analyse. Det er imidlertid noe som kan utføres for å oppnå poeng i CEEQUAL.

2.3.2 **Kapittel 2 – Robusthet (Resilience)**

Denne delen av CEEQUAL er bygd opp for å være proaktiv vedrørende fareidentifisering, risikoevaluering og tiltak for håndtering av risiko i prosjektet.

2.3.2.1 2.1 Robusthet

Delkapittel 2.1 omhandler robusthet (evne til å håndtere motstand og risiko), risikovurdering og tiltak. Kravene i CEEQUAL omhandler at man skal identifisere robusthet, risiko, avhengigheter og påvirkninger, samt at disse skal formidles i prosjektet. Det settes også krav til at det skal utarbeides en plan for å håndtere risiko.

I forbindelse med planarbeidet gjøres det en ROS-analyse. ROS-analysen vil ivareta en rekke av kravene som CEEQUAL stiller. CEEQUAL stiller imidlertid krav til at robusthet, risiko og avhengigheter følges opp i relevante påfølgende faser (prosjektering og anleggsfase). I pre-analysen er det lagt til grunn at det utføres en standard ROS-analyse. Dette må følges opp i prosjektering og anleggsfase for å hente mer poeng. Det stilles krav til at risikovurderingene må omfatte temaene naturkatastrofer, klimaendringer og sikkerhet.

CEEQUAL stiller også krav til at det skal utarbeides en plan for håndtering av risiko. Risiko og usikkerhetsregister er vanlig praksis i flere faser av et prosjekt. I pre-analysen vurderes det til å være poeng som er mulig å oppnå ved bruk av CEEQUAL som verktøy.

Tabell 10 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 2.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Identifisering av robustetskriterier, avhengigheter, risiko, samt kommunisere disse i organisasjonene.	ROS-analyse. Møtereferat.
Identifisering av robustetskriterier, avhengigheter, risiko, samt kommunisere disse i organisasjonene – videreformidlet i prosjektering og i anleggsfase.	Risikovurderinger. Møtereferat. Overleveringsdokumenter.
Håndtering av risiko og robusthet.	Robusthetsplan.

2.3.2.2 2.2 Flom

Vurdering av flomfare og avrenning er beskrevet i delkapittel 2.2. Kommunen har i reguleringen stort fokus på blågrønn overvannshåndtering. CEEQUAL legger stor vekt på at det skal prosjekteres for mer alvorlige hendelser enn hva som er i eksisterende regelverk eller retningslinjer. Det gis også poeng for oppnåelse av en prosentandel av infiltrasjon; jo høyere prosentandel av overflatevann som infiltreres lokalt, jo høyere poengscore.

I pre-analysen forutsettes det at fokuset på blågrønn overvannshåndtering som beskrives i reguleringsplanen opprettholdes i videre prosjektering. Dermed er det lagt til grunn av kommunen vil ivareta disse kravene også dersom CEEQUAL ikke hadde blitt benyttet. Samtlige CEEQUAL-poeng ligger i prosjektering og anleggsfasen.

I Norge er eksisterende krav til planlegging for flom høye. For eksempel sier Statens vegvesens at man skal prosjektere løsninger for en 200-årsflom, med tillegg av et klimapåslag. Dersom man planlegger og prosjekterer for ytterligere mer alvorlige hendelser vil dette kunne gi utslag i negative konsekvenser for miljø, ved at flomsikring setter uhensiktsmessige store krav til konstruksjoner og areal for flomsikring. Denne argumentasjonen foreslås benyttet for valgt løsning i tilfelle en CEEQUAL-sertifisering. I pre-analysen legges det til grunn at kommunen ivaretar dette kravet uten bruk av CEEQUAL.

I pre-analysen forutsettes det en infiltrasjonsrate for overvann på 30-60%. Ytterligere poeng gis ved høyere infiltrasjonsrate.

Tabell 11 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 2.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Overordnet vurdering av avrenning, flomrisiko. Implementering i prosjektering.	Hydrologisk/VA-faglig rapport/rammeplan. Blågrønn strategi. Prosjekteringsdokumenter.
Planlegge og prosjektere løsninger for hendelser ut over det som er fastsatt i eksisterende regelverk eller retningslinjer, samt for langsiktig flomvern og tilpasninger, samt implementering av disse.	Prosjekteringsdokumenter.
Vurdere, prosjektere og implementere løsninger for blågrønn overvannshåndtering.	Prosjekteringsdokumenter.
Prosentandel overflatevann håndtert med lokal infiltrasjon.	Prosjekteringsdokumenter og beregninger.

2.3.2.3 2.3 Framtidige behov

Delkapittel 2.3 omhandler framtidige behov. Kravene i dette delkapittelet omhandler identifisere framtidige behov, utforme og prosjektere for å kunne tilpasse forventede framtidige behov samt gjennomføre prosjekteringen for framtidige behov. Ved framtidige behov listes følgende elementer opp:

- ❖ Populasjonsvekst
- ❖ Demografiendringer
- ❖ Kundeforventninger
- ❖ Integreerte systemer
- ❖ Ressurstilgang
- ❖ Nye og eksisterende teknologi
- ❖ Fleksibilitet
- ❖ Endringer i industrien

Det stilles krav til å benytte robuste data for å gjøre vurderingene, samt rådføring med aktuelle interessenter. For videre adressering av de framtidige behovene stilles det krav til å gjøre en kvalitativ vurdering av kost nytte for å avklare i hvor stor grad prosjekteringen skal tilpasses.

Det blir utført en mulighetsstudie i regi av Kvam næringsråd som skal beskrive aktører som er aktuelle å etablere på området. I tillegg vil konsekvensutredning og planarbeidet ivareta tema som friluftsliv, barn og unge, klimagassutslipp, bærekraftig økonomisk vekst, helse, beredskap og ulykkesrisiko og kriminalitetsforebygging. Pre-analysen forutsetter at framtidige behov innen disse tema utgøres.

Det forutsettes også at adressering og planlegging for framtidige behov med kost-nyttevurderinger vil gjennomføres som en del av videre prosjektering, i tråd med føringer fra konsekvensutredninger og planbestemmelser. Det legges dermed til grunn at kommunen får full score på disse kravene uten bruk av CEEQUAL.

Tabell 12 Tabell 13 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 2.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Undersøke og identifisere framtidig behov.	Mulighetsstudie. Konsekvensutredning.
Muligheter for å adressere og planlegge for framtidige behov.	Konsekvensutredning. Planbestemmelser.
Prosjektere for framtidige behov.	Planbestemmelser. Prosjekteringsdokumenter.

2.3.3 Kapittel 3 – Nærmiljø og interessenter (Communities and stakeholders)

Kapittel 3 omhandler samhandling og dialog med nærmiljø og interessenter (3.1), samt sosiale og økonomiske ringvirkninger (3.2 og 3.3). Hva gjelder ringvirkninger er CEEQUAL oppbygd for å belønne og ivareta positive eller fordelaktige ringvirkninger. Detaljer er beskrevet i avsnittene nedenfor.

2.3.3.1 3.1 Rådføring og engasjement

Delkapittel 3.1 omhandler dialog og engasjement fra nærmiljø og interessenter. Kapittelet fokuserer på dialog mellom oppdragsgiver, nærmiljø og interessenter gjennom alle fasene i et prosjekt. I dette delkapittelet må man også hensynta hvilke påvirkninger driftsfase og anleggsfase vil ha på nærmiljøet. I tillegg skal demografi være utredet og hensyntatt i dialogen.

Gjennom reguleringsplanarbeidet og i tråd med kommunens eksisterende arbeid er noe av dette allerede ivaretatt i planleggingen i form av rådføring, møter og dialog. For prosjekteringsfasen og anleggsfasen stiller CEEQUAL krav til at kommentarer som kommer fra nærmiljø tas til etterretning i og påvirker prosjekteringen og anleggsgjennomføringen. I pre-analysen legges det til grunne at det fortsatt er en dialog mellom nærmiljø og interessenter i disse fasene, men ikke at innspill nødvendigvis blir hensyntatt i så stor grad som CEEQUAL krever for full poengoppnåelse.

Tabell 14 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 3.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Rådføring før oppstart, gjennom prosjektering og i anleggsfase.	Møter med nærmiljø i planleggingsfasen, prosjekteringsfase og anleggsfase.
Hensynta demografi for å sikre tilstrekkelig dialog.	Kommunikasjonsplan eller policy.
Utpekt ansvarlig for oppfølging av nærmiljø og interessenter.	«Stillingsbeskrivelse» i prosjektet.
Involvering/engasjement fra nærmiljø – aktiviteter.	Møter, informasjonsplakater/skriv, informasjon på via web-løsninger.
Vurdering av innspill i planlegging, prosjektering og anleggsfase.	Møter og møtereferat. Prosjekteringsdokumenter, eller møter i forbindelse med anleggsgjennomføring.

2.3.3.2 3.2 – 3.3 Sosiale og økonomiske ringvirkninger

Ivaretakelse av fordelaktige sosiale ringvirkninger beskrives i kapittel 3.2. Ringvirkninger som nevnes er:

- ❖ (I): Fornyning og revitalisering av sosial struktur i samfunnet hvor prosjektet befinner seg.
- ❖ (II): Økning/forbedring av livskvaliteten i lokalsamfunnet.
- ❖ (III): Utvikling av lokale kunnskaper og evner/muligheter.
- ❖ (IV): Sørge for rekreasjonsfunksjoner og lokale ressurser (friluftsliv og nærmiljø).
- ❖ (V): Reduksjon av flomrisiko.
- ❖ (VI): Forbedring av lokal luftkvalitet.
- ❖ (VII): Kriminalitetsforebyggende tiltak.

Ringvirkningene må først vurderes, og deretter må det vises til hvilke ringvirkninger som ivaretas ved ferdigstilling av prosjektet, som gir poeng per ringvirkning som blir ivaretatt. Der det er relevant må ivaretakelse av ringvirkningene kontraktsfestes. Ringvirkninger ut over prosjektets nedslagsfelt må også vurderes. CEEQUAL stiller også krav til ivaretakelse av helse og velvære til framtidige brukere og naboer, og at diversiteten i nærmiljøet hensyntas. CEEQUAL stiller også krav til at det gjøres en vurdering av å utforme prosjektet for å ivareta ringvirkninger ut over selve funksjonen til prosjektet, for eksempel tilrettelegging av utkikkspunkt, parkareal, turstier eller lignende.

Samarbeidspartnere som lokale skoler, organisasjoner eller andre grupperinger som kan dra nytte av kunnskap eller donasjoner av overskuddsmateriale eller lignende beskrives også i CEEQUAL. Det gis poeng for å oppsøke slike grupper, og implementere samarbeid med disse i anleggsfasen.

Gjennom plan og konsekvensutredning ivaretas undersøkelser av ringvirkninger, men for videre poengoppnåelse må det påses at det faktisk ivaretas. I pre-analysen er det lagt til grunne at flere av disse blir ivaretatt i det ferdige prosjektet.

Planarbeidet innebærer dialog med nærmiljø og interessenter, og pre-analysen legger til grunn at kommunen og arbeid med reguleringsplan ivaretar dette. Videre vil konsekvensutredning svare på hvordan og hvilke konsekvenser næringsområdet vil få, både positive og negative. Blant temaene som skal utredes er både helse og livskvalitet, og universell utforming som vil svare ut diversitet i nærmiljøet. Pre-analysen legger til grunn at kommunen oppnår poeng på dette uten bruk av CEEQUAL. Det forutsettes også at prosjektering hensyntar disse kravene.

Når det gjelder utforming av prosjektet ut over selve funksjonen til prosjektet er det beskrevet i planprogrammet at det skal planlegges for møteplasser. Pre-analysen forutsetter derfor at dette ivaretas, og også gjennomføres i prosjektering og bygges i anleggsfasen, og det derfor oppnås full score.

Når det gjelder samarbeidspartnere legger pre-analysen til grunn at dette ikke gjennomføres uten initiativ fra CEEQUAL-sertifiseringen.

Tabell 15 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 3.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Vurdering av fordelaktige sosiale ringvirkninger, og hvilke ringvirkninger som er gjeldende for prosjektet.	Konsekvensutredning.
Kontraktsfestet sosiale fordelaktige ringvirkninger der aktuelt.	Kontraktsdokumenter.
Ringvirkninger ut over nedslagsfeltet til selve prosjektet.	Konsekvensutredning. Mulighetsstudie.
Helse og velvære for naboer og framtidige brukere.	Konsekvensutredning. Prosjekteringsdokumenter.

Diversitet og universell utforming.	Konsekvensutredning og planbestemmelser. Prosjekteringsdokumenter.
Utforming av prosjektet ut over selve funksjonen til prosjektet.	Konsekvensutredning. Prosjekteringsdokumenter.
Samarbeidspartnere.	Kommunen må selv påse at det oppnås kontakt med lokale samarbeidspartnere eller gruppe. Videre følges dette opp i anleggsfasen.

De økonomiske ringvirkninger beskrives i kapittel 3.3. Likt som sosiale ringvirkninger må det vurderes hvilke økonomiske ringvirkninger prosjektet har. Videre gis det poeng for hvilke fordelaktige økonomiske ringvirkninger som oppnås. Økonomiske fordeler må videre støttes i kontrakter der det er relevant. Involvering av lokale firma gir poeng både ved identifisering av mulige aktører i planfasen, men også ved gjennomføring i anleggsfasen.

I pre-analysen er det forutsatt at konsekvensutredning i begrenset grad vil besvare de økonomiske positive ringvirkningene som næringsparken vil ha, og det derfor ikke oppnås poeng uten initiativ fra CEEQUAL. Når det gjelder kontraktsfestede økonomiske fordeler, er det ikke forutsatt at dette utføres uten videre av kommunen. Det samme gjelder involvering av lokale firma.

Tabell 16 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 3.3, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Vurdering av fordelaktige økonomiske ringvirkninger, og hvilke ringvirkninger som er gjeldende for prosjektet.	Konsekvensutredning.
Kontraktsfestet sosiale fordelaktige ringvirkninger der aktuelt.	Kontraktsdokumenter.
Involvering av lokale firma.	Møter eller dokumenter som viser at kommunen aktivt oppfordrer lokale firma til å søke arbeid.

2.3.4 Kapittel 4 – Arealbruk og naturmiljø (Land use and ecology)

Arealbruk og naturmiljø er fordelt på tre tema; 4.1 omtaler arealbruk og verdi; 4.2 omtaler grunnforurensning og kapittel 4.3-4.5 omtaler naturmiljø.

2.3.4.1 4.1 Arealbruk og verdi

Delkapittel 4.1 går på forvaltning og håndtering av areal. Delkapittelet tar for seg strategi for valg av areal, og hvordan det skal vurderes opp mot andre behov, krav til alternative vurderinger, samt egnetheten til området som er valgt, inklusive risiko og muligheter. Påfølgende er det fokus på arealeffektiv prosjektering, samt midlertidig beslag av areal til anleggsvirksomhet. Det oppnås også poeng dersom tomtene som benyttes tidligere har blitt benyttet til antropogen aktivitet. Jord og andre ressurser i prosjektområdet må ivaretas.

Kommunen har vurdert alternative plasseringen av Grøn Næringspark. Egnetheten av område vil kunne framkomme i konsekvensutredningen og mulighetsstudie. Risiko og muligheter ved området må dokumenteres, og kan framkomme fra en ROS-analyse.

For vurdering av arealeffektivitet vil det utføres beregninger av arealbeslag i planfasen, men faktisk arealbeslag og arealeffektivitet vil avgjøres ved prosjektering av ferdige anlegg. Derfor legges det til grunn i pre-analysen at dette ikke utføres i kommunens arbeid, men er poeng som kan hentes ved bruk av CEEQUAL.

Massebalanse er et stort fokusområde for planarbeidet. Det skal også utarbeides en veiledning for tomteutnyttelse og massehåndtering. Pre-analysen legger derfor til grunn at disse poengene ivaretas også uten bruk av CEEQUAL.

Tabell 17 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 4.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Strategi for arealbruk.	Strategi som en del av planbestemmelser
Alternative plasseringer – vurderinger.	Dokumentasjon på at alternative lokaliteter er vurdert
Egnetheten til området – vurdering.	Konsekvensutredning, inkludert ROS-analyse.
Arealeffektivitet.	Prosjekteringsdokumenter.
Midlertidig arealbeslag i anleggsfase. Valg av areal og utførelse.	Planbeskrivelse med føringer for arealbeslag. Krav til vurderinger på prosjekterende og entreprenør. Kontraktskrav.
Jord og andre ressurser.	Veileder for tomteutnyttelse og massehåndtering. Planbestemmelser.

2.3.4.2 4.2 Forurenset grunn og tiltak

Delkapittel 4.2 tar for seg forurenset grunn. Kapittelet omhandler innledende undersøkelser, samt videre vurdering av forurenset grunn, gjerne utført av fagfolk. Kapittelet beskriver også tiltaksmetoder, og vurdering av oppnåelsen av tiltakene. I dette ligger også vurdering av gjenbruk av forurenset masse. Tiltakene må videre implementeres i anleggsfasen, og overvåkes dersom det er behov for det. Kapittelet omtaler også gassproblematikk, og krav til å hindre framtidig forurensning.

Forurenset grunn er godt regulert og håndtert i Norge i tråd med lovverket, og det vurderes derfor at de fleste kravene i dette kapittelet vil svares ut i tråd med eksisterende regelverk og retningslinjer

Forurensningsforskriftens Kapittel 2. Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider omhandler lovkrav knyttet til terrenginngrep der det er mistanke om forurenset grunn. Forskriften stiller krav til at der det skal gjøres terrenginngrep må det gjøres en innledende undersøkelse avdekke sannsynligheten for forurensning på tomte. Dette betegnes ofte som en innledende undersøkelse, skrivebordsundersøkelse eller fase 1-kartlegging. Dersom denne undersøkelsen avdekker at det er mistanke om forurensning, setter forskriften krav om miljøtekniske grunnundersøkelser. Dersom undersøkelsene viser at området er forurenset, må det utarbeides en tiltaksplan, og i mange tilfeller også en risikovurdering [7]. Tiltaksplanen vil beskrive hvordan de forurensete massene skal håndteres. Den vil også svare på hvor stor andel av de forurensete massene kan gjenbrukes på tomte (tiltaksområdet), samt svare på om det vil være behov for overvåkning etter ferdigstilling av tiltak. Etter ferdigstilling av tiltak settes det krav til en sluttrapport. Sluttrapporten vil beskrive hvordan tiltakene er utført. Den innledende undersøkelsen vi også kunne besvare på om det er mistanke om gassdannelser på området.

Den innledende undersøkelsen kan benyttes som dokumentasjon for krav nummer 4.2.1. Dersom denne undersøkelsen avdekker at det ikke forekommer forurensning på tomta, kan en rekke av de påfølgende kravene scopes ut.

For å hindre framtidig forurensning stilles det krav til at dette ivaretas i prosjektering, og implementeres i ferdig anlegg. Dokumentasjonen som må utarbeides i tråd med forurensningsforskriftens kapittel 2 vil ikke kunne svare ut dette kravet. Her må det prosjekteres løsninger som ivaretar at framtidig forurensning hindres, samt utarbeides veiledninger eller driftsdokumenter som beskriver tiltak i tilfellet en akutt forurensningssituasjon oppstår.

Det foreligger mistanke om at deler av tomta vil være forurenset ved Grøn Næringspark Kvinnherad. Det vurderes at standard rapportering og arbeid i tråd med eksisterende lovverk vil svare ut de fleste kravene i dette kapittelet. De må imidlertid påses at miljørådgiver eller geolog som utarbeider fase 1-undersøkelsen, miljøteknisk grunnundersøkelse og/eller tiltaksplan påser at vurderingene i CEEQUAL blir dokumentert. For eksempel vil gassproblematikk ofte være uproblematisk, eller overvåkning eller spredning i ettertid ikke være aktuelt, og derfor ikke bli nevnt i undersøkelsene. For å ivareta dette CEEQUAL-poengene må en slik vurdering framkomme.

Tabell 18 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 4.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Innledende undersøkelse av forurenset grunn. Dersom aktuelt miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan for forurenset grunn.	Fase 1-undersøkelse/skrivebordsundersøkelse/miljøteknisk grunnundersøkelse for forurenset grunn, tiltaksplan for forurenset grunn.
Hindre framtidig forurensning.	Kontraktskrav for å hindre framtidig utslipp/forurensning som følge av drift. Kan dokumenteres i byggetegninger eller bilder av etablerte løsninger.

2.3.4.3 4.3 - 4.5 Naturmiljø

Tre delkapittel omhandler ivaretagelse av naturmiljø. Delkapitlene har ulike fokus, hvor det første delkapittelet omhandler å beskytte naturmiljøet som eksisterer. Det andre delkapittelet fokuserer på endringer som blir gjort i naturmiljø, og at det skal etterstrebe å forbedre naturmiljøet. Det siste delkapittelet går på en langsiktig overvåkning.

De første to kravene i delkapittel 4.3 er «Prerequisites», som beskrevet nærmere i 1.2. Disse omhandler kartlegging av både rødlistede og fremmede arter, samt beskrivelse av tiltak for håndtering i prosjektgjennomføring. Videre må økologisk verdi i området vurderes. Kapittelet stiller også krav til at organisasjoner som for eksempel naturvernorganisasjoner må rådføres i alle faser. Poeng oppnås også ved å unngå utbygging, både permanent og midlertidig, av økologisk viktige områder, og at det legges en plan for håndtering av naturmiljø i anleggsfasen. Tre krav beskriver håndtering av de negative påvirkningene som et resultat av gjennomføringen. Det må demonstreres at hierarkiet for å begrense tap blir fulgt; unngå, beskytte, begrense og innføring av kompensierende tiltak.

Undersøkelser og tiltak for svartelistede og fremmede arter kan inngå som en del av konsekvensutredninger i fagrapport for naturmangfold, som beskrevet i planprogrammet. I denne fagrapporten vil også en overordnet vurdering av økologisk viktighet ivaretas. Når det gjelder involvering av naturvernorganisasjoner

er aktuelle organisasjoner i nærområdet allerede kartlagt, og legges til i varslingsliste for planarbeidet. CEEQUAL stiller imidlertid krav til at disse involveres også gjennom de påfølgende fase.

Selv om området som skal utvikles per dags dato består av naturområder, er det ikke definert som økologisk viktig areal. Dersom økologisk viktige forekomster blir påvist, vil dette kunne framkomme i plankart. Videre vil det beskrives i planbestemmelsene at tap av økologisk verdi skal begrenses så langt det lar seg gjøre, og i tråd med hierarkiet beskrevet ovenfor. CEEQUAL gir videre poeng for at dette overvåkes, og poeng for en oppnåelse av begrensning av tap av økologisk verdi. Dette kan beskrives eller ivaretas i en MOP. I pre-analysen er det gitt poeng for at kommunen vil begrense tap av økologisk i planfasen uten bruk av CEEQUAL som verktøy, men ikke i de påfølgende fasene.

Tabell 19 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 4.3, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Undersøkelser og tiltak for rødlistede og fremmede arter.	Fagrapport/konsekvensutredning.
Vurdering av økologisk verdi.	Fagrapport/konsekvensutredning.
Involvering av naturvernorganisasjoner – både i planlegging, prosjektering og anleggsfase.	Varslingsliste for plan. Videre dialog med naturvernorganisasjoner.
Økologisk viktig areal.	Plankart, konsekvensutredning.
Ivaretagelse av naturmiljø i anleggsfasen.	MOP. Må følges opp i prosjektering og anleggsfase.
Negative påvirkninger – forvaltning, overvåkning og oppnåelse.	Planbestemmelser. MOP.

Delkapittel 4.4 omhandler endringer av naturmiljø, og etterstrebe at endringene som forekommer er av en positiv art. Samtlige poeng i dette kapittelet ligger i prosjekteringsfasen og anleggsfasen.

Det må gjøres en kvantitativ beregning av tap eller økning av økologisk verdi, hvorpå det gis poeng gradert ut fra oppnåelse. Metode for å beregne endringer i økologisk verdi er nærmere beskrevet i manualen, og bygger på «Defra biodiversity metric». Videre skal man søke å øke økologiske funksjoner, og etablere nye habitat, strukturer eller fasiliteter for dyreliv, og gjøre forbedringer for vannmiljø.

Per dags dato er det ikke bransjestandard å gjøre en beregning som krevd i CEEQUAL. Men ut fra en totalvurdering er det sannsynlig at utbyggingen av et større næringsområde vil medføre at store deler av dette områdets økologiske verdi vil gå tapt.

Vurderinger av hva som kan gjøres for dyreliv, for eksempel etablering av habitat eller strukturer vil beskrives i konsekvensutredning. Det må imidlertid påses at dette faktisk blir implementert i ferdig anlegg for poengoppnåelse. Det gis derfor poeng ut ifra at kommunen planlegger for dette uten bruk av CEEQUAL, men ikke for at det gjennomføres i prosjektering og anleggsfase. Når det gjelder forbedringer for vannmiljø forutsettes det at dette vil kunne ivaretas i tråd med blågrønn strategi, og at det prosjekteres for løsninger i tråd med dette. Det er derfor gitt poeng for at kommunen ivaretar dette også uten bruk av CEEQUAL.

Tabell 20 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 4.4, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Endringer i økologisk verdi.	Beregninger som vist i CEEQUAL-manualen.
Etablering av habitat, strukturer eller fasiliteter for dyreliv.	Prosjekteringsdokumenter.
Forbedringer for vannmiljø.	Blågrønn strategi. Prosjekteringsdokumenter

Delkapittel 4.5 går på at det skal planlegges for forvaltning av naturmiljø etter anlegget er ferdigstilt. Dette innebærer også et program for å overvåke oppnåelsen til forvaltningen.

Forvaltning i ettertid av ferdigstilling av anlegg vil kunne ivaretas for eksempel av en skjøtselsplan. Planen kan også inneholde en plan for overvåkning av oppnåelse.

I pre-analysen er det lagt til grunne at en slik plan ikke vil utarbeides uten initiativ fra CEEQUAL-sertifiseringen.

Tabell 21 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 4.5, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Forvaltning av naturmiljø i ferdig anlegg	Skjøtselsplan
Overvåkning av oppnåelse av forvaltningen	Overvåkningsprogram

2.3.5 Kapittel 5 – Landskap og kulturminner (Landscape and historic environment)

2.3.5.1 5.1 Landskap og visuell påvirkning

Landskap er beskrevet i delkapittel 5.1. Kapitlet fokuserer på å vurdere landskap og visuelle faktorer, samt hvilken påvirkning prosjektet vil ha på landskapet. Videre må det utarbeides retningslinjer for videre utvikling av området når det gjelder landskap. Det gis poeng for ivaretagelse av lokal landskapskarakter, og for å planlegge for avansert landskapsarbeid, som for eksempel beplantning før anleggsstart.

Flere krav i dette kapitlet omhandler vegetasjon, og at arter som velges for landskapet er passende. Det skal også gjøres vurdering av eksisterende vegetasjon, samt en vurdering av vegetasjon som kan beholdes. Vegetasjon må beskyttes i anleggsfase. Andre elementer ut over vegetasjon som er viktig for landskapet må også søkes bevart.

Prosjektert løsning gir poeng dersom den ivaretar designløsninger for landskap og landskapsarkitektur. Det gis også poeng for en langsiktig forvaltningsplan som omhandler landskap, og at det planlegges for hvem som skal være ansvarlige for planen.

Flere av poengene i dette kapitlet gis basert på oppnåelse. For eksempel vil man få poeng for en nøytral eller positiv påvirkning på det lokale landskapet, hvor stor prosentandel av vegetasjon som blir ivaretatt, grad av påvirkning på andre elementer enn vegetasjon, eller hvor mange spesifikke landskapselementer som ivaretas. Spesifikke landskapselementer er beskrevet i manualen.

Konsekvensutredninger vil innebære vurderinger av landskap. Kommunen har også uttrykt at det er stort fokus på natur i næringsområdet, og at landskapsforming derfor vil være viktig. Dermed vil kommunen oppnå poengoppnåelse på en rekke krav i dette delkapittelet, også dersom CEEQUAL ikke benyttes som bærekraftsverktøy.

En del av punktene i dette kravet kan ivaretas ved utarbeidelse av MOP. Som beskrevet i forutsetningene legges det til grunn at prosjektering vil foregå av en større rådgiver som har systemer og kunnskap på plass for å ivareta landskapsforming, og at krav knyttet til landskapsforming vil kunne framkomme av en MOP.

Også for landskapsforming stilles det krav til en forvaltningsplan etter ferdig anlegg, samt utpeke ansvarlige for oppfølging. Dette kan ivaretas av en skjøtselsplan som beskrevet i kapittel 2.3.4.3.

Tabell 22 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 5.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Vurdering av landskapet.	Konsekvensutredning.
Nøytral påvirkning på landskapet, og i tråd med myndigheters krav. Ivaretagelse av spesifikke landskapselementer.	Føringer i planbestemmelser. Blågrønn strategi. Må følges opp i prosjektering.
Beplantning med passende arter.	Ivaretas i tråd med normal praksis for LARK.
Eksisterende vegetasjon vurdert og ivaretatt, og beskyttet i anleggsfasen.	Konsekvensutredning. MOP. Prosjekteringsdokumenter kan vise hvor mye som ivaretas.
System eller plan for håndtering av vegetasjon i anleggsfase.	MOP.
Forvaltning av forvaltningsplan for landskap (skjøtselsplan).	Skjøtselsplan.

2.3.5.2 5.2 Kulturminner og kulturmiljø

Delkapittel 5.2 omhandler kulturminner og arkeologiske funn. I dette kapittelet omtales undersøkelser, bruk av kvalifisert personale, rådgiving, rapportering og det å integrere eventuelle funn av kulturminner i prosjekteringen. Det gis også poeng for tiltak eller strategi for å ivareta kulturminner eller arkeologiske funn, og for å begrense tap. I tillegg gis det poeng for overvåkning og rapportering av utgravninger.

De innledende undersøkelsene vil svare på forekomstene av kulturminner i området. Arbeidet som gjøres på kulturminner i konsekvensutredningen vil svare ut en slik innledende undersøkelse. Dersom det ikke eksisterer store forekomster av kulturminner, kan en rekke krav scopes ut.

I Norge er håndtering av kulturminner godt regulert, og dermed vil en rekke av kravene i dette kapittelet enkelt svares ut i tråd med eksisterende lovverk. I tillegg er store deler av kravene beskrevet i CEEQUAL håndtert av fylkeskommunen som myndighet for kulturminner. Det legges derfor til grunn i pre-analysen at disse poengene ivaretas også uten bruk av CEEQUAL som bærekraftsverktøy.

Av poeng som ikke vurderes å bli dekket av eksisterende lovverk, er formidling av kulturminner til publikum, enten i form av flygeblader, nettsider eller lignende tiltak.

Av kulturminner som finnes på området nevnes det gamle postveien mellom Ølfarnes- Herøysund. Utover dette forekommer det ikke andre registrerte kulturminner på området. I pre-analysen er det derfor lagt til grunn at store deler av kravene ivaretas i tråd med eksisterende lovverk, eller scopes ut.

Tabell 23 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 5.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Undersøkelser utført av fagperson.	Konsekvensutredning – kulturminner.
Hensyn til kulturminner, inkl bevaring og tiltak, overvåkning av eventuell utgraving og sluttrapport.	Konsekvensutredning – kulturminner. Ved utgraving vil disse punktene ivaretas av fylkeskommunen. Implementering av ivaretagelse må dokumenteres etter ferdigstilt anlegg.
Formidling til publikum.	Nettsider, flygeblader eller tilsvarende initiativ.

2.3.6 Kapittel 6 – Forurensning (Pollution)

2.3.6.1 6.1 Vannforurensning

Kapittel 6 – forurensning er fordelt på to delkapittel, hvorav det første omhandler vannforurensning

I Norge er utslipp til vann og vassdrag strengt regulert. Dersom man har en industri som ønsker å ha utslipp (både til luft eller vann), må dette søkes om til Miljødirektoratet eller Statsforvalteren. Det settes også krav til at anleggsarbeider som har utslipp til vann eller vassdrag må søke Statsforvalteren om en slik type aktivitet. I disse tilfellene settes det krav til at det skal gjøres overvåkning for å kartlegge førtilstand i det aktuelle vannforekomstene.

I tilfeller der det ikke er planlagt med utslipp til sjø, sier forurensningsforskriftens §7 at «*Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.*» [8]

Som beskrevet i forutsetninger kapittel 2.2.1, legges det til grunn at prosjekterende vil være en stor aktør, og at miljøoppfølging vil være en del av prosjekteringen. Konkrete tiltak for å ivareta og forhindre forurensning vil derfor framsettes i MOP for anleggsfasen, og MOP/YM-plan/miljøplan eller tilsvarende for driftsfasen. Lagt til grunn at entreprenør er en mindre eller mellomstor entreprenør, er det usikkert i hvor stor grad entreprenør vil ha egne systemer for å ivareta dette for anleggsfasen. En MOP for anleggsfase, utarbeidet av prosjekterende, vil danne grunnlaget for entreprenørs miljøarbeid, og dermed ivareta CEEQUAL-kravene.

Der er også lagt til grunn at forurensning ikke skal forekomme, basert på kommunens ambisjonsnivå og ønsker for grønn næringspark. Det er rimelig å anta at kommunen ønsker høyt fokus på at forurensning av vannforekomster ikke skal forekomme, hverken i drifts- eller anleggsfase.

For CEEQUAL innebærer dette at de fleste kravene i kapittel 6.1 ivaretas i tråd med norsk regelverk, etablerte standarder og kommunens ambisjonsnivå, og poengene ivaretas uten bruk av CEEQUAL.

Tabell 24 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 6.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Rådgøring med myndigheter.	Eksisterende lovkrav.
Driftsfase: Hindre forurensning, kontrollere påvirkninger, langsiktig overvåkning.	Eksisterende lovkrav, utarbeiding av MOP og kommunens ambisjonsnivå og ønsker for området.
Anleggsfase: Hindre forurensning ved bygning, beskytte eksisterende vannforekomster, og overvåkning av forekomstene.	Eksisterende lovkrav, utarbeiding av MOP og kommunens ambisjonsnivå og ønsker for området.

2.3.6.2 6.2 Luft, lyd og lysforurensning

Kapittel 6.2 omhandler påvirkninger i anleggsfasen, slik som støv, støy og lysforurensning.

I planleggingsfasen må det undersøkes hvilke påvirkninger prosjektet vil ha på naboer og nærmiljø i anleggsfase og driftsfase. Videre må det planlegges og prosjekteres kompensierende tiltak for begge fasene. Disse tiltakene må deretter videreføres. Påvirkningene i anleggsfasen må overvåkes, og det gis poeng for oppnåelse for begrensning av påvirkningene. Dersom det framkommer innovative løsninger for å minimere forstyrrelser for naboer gir også dette poeng. Det gis også poeng for å ha forhindre skade på bygg og anlegg i nærområdet gjennom vibrasjon.

Påvirkninger på naboer er et av tema i konsekvensutredningen, og pre-analysen har lagt til grunn at disse poengene dermed varetas. Byggherreforskriften og krav om SHA-plan vil også komme innom kravene i dette CEEQUAL-kapittelet. Krav i CEEQUAL som går utenom byggherreforskriften vil kunne fanges opp ved krav i MOP. I pre-analysen er det derfor lagt til grunne av mange poeng blir ivaretatt uten bruk av CEEQUAL som verktøy.

Av poengene som anses å bli tatt som initiativ fra CEEQUAL nevnes innovative løsninger for å minimere påvirkninger, samt overvåkning og oppnåelse av de innovative metodene.

Tabell 25 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 6.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Undersøkelse – vurdering av påvirkning og tiltak.	Konsekvensutredning.
Planer for å ivareta tiltak.	MOP.
Innovative løsninger for å begrense påvirkninger.	Kan dokumenteres i MOP.
Vibrasjonsskader.	Uttalelse.

2.3.7 **Kapittel 7 – Ressurser (Resources)**

Kapittel 7 er CEEQUALs lengste og mest omfattende kapittel. Det er fordelt på 8 underkapittel som adresserer ressurser på ulike måter. Hensikten er å forsikre at alle fysiske ressurser blir benyttet på en forsvarlig måte. Det adresserer bruk og påvirkninger knyttet til ressurser i prosjektering, anleggsgjennomføring og ferdig anleggs levetid. Evaluering av ressurser i et sirkulært perspektiv, og reduksjon av avfall i tråd med avfallshierarkiet.

Her er det mye potensiale for kommunen for å løfte sitt bærekrafts-arbeid. Detaljer er beskrevet i underkapitlene.

2.3.7.1 7.1 Strategi for ressurseffektivitet

Delkapittel 7.1 tar for seg en overordnet tilnærming til ressurser i prosjektet. Kapitlet har som hensikt å forankre effektiv bruk av energi, vann og materialer gjennom prosjektets planlegging, prosjektering og gjennomføring.

I de første kravene beskrives det at det skal utarbeides en ressursstrategi som må utarbeides, som må dekke hvordan prosjektet skal håndtere:

- ❖ Energi
- ❖ Vann
- ❖ Materialer
- ❖ Ombruk og gjenbruk
- ❖ Avfallshåndtering

Poengene gitt i dette kravet gis for hver av de overnevnte kulepunkter, og i hvor stor grad de nedfelles i prosjektspesifikke mål og retningslinjer, som implementeres i prosjektet.

Det belønnes også dersom firma som er direkte involvert i planlegging og prosjektering har egne retningslinjer og mål for ressurseffektivitet, som blir applisert i prosjektet.

Det gis også poeng for utarbeidelse for plan for materialer, samt planlegging av ressurser i anleggsfasen.

I pre-analysen er det ikke medregnet at kommunen har opprettet en egen strategi for ressurser med mål og retningslinjer, selv om overordnede bærekraftsmål er forankret i planprogram. Det gis imidlertid poeng for overordnede retningslinjer og mål hos de ulike aktørene involvert i prosjektet, da de største rådgiverne per dags dato har en type businesspolicy eller andre policyer knyttet til bærekraft.

Tabell 26 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Ressursstrategi, inkludert mål og retningslinjer for driftsfase og for anleggsfase, inkludert aksjonspunkt.	Ressursstrategi. Kan forankres i reguleringsplanen.
Formelle retningslinjer og mål, implementeres og overvåkes.	Retningslinjer og policy på bærekraft.
Implementering av ressursstrategi, inkl mål og retningslinjer i kontrakt.	Kontraktsdokumenter.
Material-effektivitetsplan.	Materialplan, kan ivaretas i MOP.
Ressursplan for anleggsfase.	Ressursplan for anleggsfase. Kontraktskrav.

2.3.7.2 7.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Reduksjon av klimagassutslipp blir adressert fra flere krav i CEEQUAL-manualen. Dette kapitlet setter fokus på å ha et overordnet system for håndtering av klimagassutslippene som oppstår i alle faser av prosjektet.

Kapitlet har kun 4 krav, men disse gjelder igjen for hver enkelt fase, det vil si at prosessen må gjentas for planlegging, prosjektering og anleggsfase. Det første kravet beskriver at prosjektet skal ha et klimagassforvaltnings-system. Dette systemet må være konformt med PAS2080, som er en britisk standard

for håndtering av klimagassutslipp i infrastrukturprosjekt. Poengoppnåelsen i dette kravet går på i hvor stor grad hver fase imøtekommer deler av krav som beskrevet i tabell 27.

Tabell 27 Krav i klimagassforvaltningssystem som må ivaretas for poengoppnåelse i CEEQUAL

	Parts of PAS 2080 conformed with					Credits (per stage)
	Clause 7 Quantification of GHG emissions	Clause 8 Target setting, baseline setting and monitoring	Clause 9 Reporting	Clause 10 Continual improvement	All other clauses	
(a)	✓	✗	✗	✗	✓	4
(b)	✓	✓	✗	✗	✓	8
(c)	✓	✓	✓	✗	✓	12
(d)	✓	✓	✓	✓	✓	18

Kravene som må ivaretas individuelt i alle tre faser for maksimal poengoppnåelse er:

- ❖ Kvantifisering av klimagassutslipp
- ❖ Målsetting, baseline setting og overvåkning
- ❖ Rapportering
- ❖ Kontinuerlig forbedring
- ❖ Andre tiltak

Det gis poeng for å oppnå målene som man har satt seg for reduksjon av klimagassutslipp. Det gis også poeng for en sertifisering av klimagassprosessen av en godkjent aktør. Slike aktører er ikke til stede i Norge per dags dato. Dersom en sertifisering av klimagassprosessen skal utføres må det da gjennomføres av en britisk aktør etter PAS2080. PAS2080 er en forutsetning for å kunne oppnå ratingen «Outstanding».

Det gjøres en klimagassberegning i planprogrammet som sikrer poeng for planfasen. Dette legges til grunn i pre-analysen. For å oppnå ytterligere poeng i planfasen må det også opprettes en grunnleggende målsetting, inklusive overvåking og rapportering, samt prosess for kontinuerlig forbedring i planfasen. Disse kravene vil også gjelde for ytterligere poengoppnåelse for prosjekterings- og anleggsfasen. Dersom det er ønskelig med høyere poengoppnåelse må det etableres en prosess for planfasen samt stilles kontraktskrav i tilknytning til prosjekterings- og anleggsfasen.

Tabell 28 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.2, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Klimagassforvaltningssystem.	Klimagassberegninger i konsekvensutredning. Eget system for håndtering av klimagass, som kan innebære kvantifisering, workshops for å finne løsninger eller lignende.
Sertifisering av tredjepart.	Lite aktuelt i Norge pdd.
Oppnåelse av klimagassmål.	Klimagassforvaltnings-system.
Netto null utslipp av klimagasser.	Klimagassforvaltnings-system.

2.3.7.3 7.3 Miljøpåvirkning av produkter og materialer

Kapittelet har som målsetting å redusere belastningen fra materialer og produkter gjennom livsløpsanalyse, og valg av de mest egnede produktene for å minimere miljøbelastningen.

I dette kapitlet er det mulig å oppnå inntil 100 poeng ved utførelse av en LCA-analyse, avhengig av omfanget av analysen. Videre skal man hente inn og vurdere miljødeklareringsprodukter for de mest aktuelle produktene eller materialene, og gjøre en særskilt vurdering av disse. Det må også utføres substitusjonsvurderinger, og overflatebehandling av materialer skal utføres med lett nedbrytbare eller lite flyktige stoffer.

I utgangspunktet legges det i pre-analysen til grunn at dette ikke gjennomføres. I planprogrammet er det beskrevet at reguleringsplanen skal beskrive hvilke krav som skal stilles til materialbruk i bygg og anlegg, for å medvirke til reduksjon av klimagassutslipp. Kravene kan legge føringer eller påvirke en LCA, men LCA må utføres når man konkret vet som skal bygges. Det anses som mulig å hente inn 100 poeng her dersom en fullverdig LCA, eller beslektede utredninger eller vurderinger gjennomføres. Det settes imidlertid krav til at LCA-analysen skal ha påvirket prosjekteringen.

I pre-analysen legges det til grunn at minst 10% av overflatebehandlingen skjer med stoffer som er lett nedbrytbare, eller er lite flyktige. Utover dette er det ikke gitt poeng uten bruk av CEEQUAL som verktøy.

Tabell 29 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.3, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
LCA.	LCA. Prosjekteringsdokumenter.
Vurdering av EPD.	Egen EPD-vurdering.
Farlige materialer/kjemikalier – substitusjonsvurdering.	Substitusjonsvurdering. Kan beskrives/stilles krav i MOP.
Overflatebehandlinger.	Kan beskrives/ stilles krav i MOP.

2.3.7.4 7.4 Sirkulær bruk av produkter

Målet til dette kapitlet er å maksimere verdien av anlegget og andre ressurser, gjennom nøye planlegging og prosjektering av materialer. Kapittelet sikter seg også inn på å fremme bruk av produkter med lang levetid, og maksimal verdi er hentet ut så lenge produktene er i bruk, og utformet slik at de etter endt levetid kan benyttes som andre produkter eller materialer, i motsetning til at de beveger seg nedover i avfallshierarkiet.

Kapittelet omhandler i stor grad sirkulærøkonomi. I de to først kravene må ulike anskaffelsesmetoder for sirkulærøkonomi vurderes, deretter implementeres. Videre må varighet og lave vedlikeholdskrav, samt framtidig demontering vurderes i prosjektering. CEEQUAL setter også krav til et materialregister som beskriver materialene som benyttes til framtidige brukere.

I dette kapitlet er det flere krav som omhandler ombruk av eksisterende strukturer i sin helhet, eller benytte ressurser som oppstår under riving. Det settes også krav til optimalisering av cut&fill, hensiktsmessig forvaltning av gravemasser, samt utveksling av gravemasser på tvers av nærliggende prosjekt som har tilsvarende underskudd eller overskudd. Flere av kravene har en gradert poenggivning, for eksempel oppnåelse av hvor stor prosentandel av materialene eller massen man benytter vil være ombruk eller resirkulering.

Det settes også krav til forsvarlig håndtering av materiale når det gjelder bestilling, lagring og hensiktsmessig bruk av overskuddsmateriale.

Terrengtilpasning og massebalanse er fremhevet som et av fokusområdene i reguleringsplanen. Terrengtet skal tilpasses, og det skal utarbeides en massehåndteringsplan/-strategi som ivaretar at gravemasser blir håndtert hensiktsmessig på området, og mellom de ulike delområdene som trolig vil oppstå. Det skal også vurderes om det er områder i nærheten som også kan ha behov for masser, eller har et overskudd av masser.

I pre-analysen er det lagt til grunn at dette gir et poeng i kravet om sirkulærøkonomi, og en del poeng når det kommer til håndtering av masser, cut&fill, og tilsvarende tema på massehåndtering. For forsvarlig forvaltning og håndtering av materialer er dette poeng som vil tilfalle anleggsfasen. I pre-analysen forutsettes det at entreprenør har rutiner og ordninger på plass som forsikrer god lagring og håndtering av materialer, og at overskytende materialer blir benyttet på annen måte, heller enn å bli avfall.

I pre-analysen er det ikke gitt poeng for vurdering av materialer, konstruksjoner og produkter på området som kan gjenbrukes kan kartlegges i en ombruksstudie. CEEQUAL gir poeng for vurdering av ombruk, men også at vurderingene implementeres.

Tabell 30 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.4, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Sirkulærøkonomi som forretningsmodell – vurdert og implementert.	Massehåndteringsplan. Innkjøp eller anskaffelsesmetoder.
Prosjektering for varighet, lave vedlikeholdsbehov, langsiktig vedlikehold, og framtidig demontering.	Prosjekteringsdokumenter.
Beholde eller gjenbruke eksisterende strukturer/materialer.	Ombruksstudie. Funn i ombruksstudien må følges opp.
Cut&fill, jord og masseforvaltning, fordelaktig bruk av toppjord, gjenbruk eller bruk av resirkulerte materialer eller bulk.	Massehåndteringsplan. Må implementeres.
Materialforvaltning – planlegging, lagring og håndtering av overskytende materialer.	Krav i kontrakt til entreprenør.

2.3.7.5 7.5 Kilde til produkter og materialer

Delkapittel 7.5 har som målsetting å fokusere på innkjøp og ansvarlig håndtering av produkter og materialer.

Det første kravet er en «prerequisite», og omhandler at det ikke skal benyttes ulovlig tømmer i prosjektet. Videre må kilde til materialer og produkter vurderes og implementeres. Det må også vurderes i hvor stor grad kilden til materialene og produktene er lokal, eller om det er resirkulert/ombrukt.

I pre-analysen er det forutsatt at dette vil gjøres dersom CEEQUAL benyttes som bærekraftsverktøy.

Tabell 31 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.5, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Hindre bruk av ulovlig tømmer.	Kontraktskrav.
Kilde til produkter og materialer – vurdering og implementering.	Prosjektering og innkjøp. Innkjøpsplan.
Bruk av lokale kilder og resirkulert materialer og produkter.	Ombruksstudie. Prosjektering og innkjøp.

2.3.7.6 7.6 Avfallshåndtering

Hensikten med kapittelet er å minimere mengden avfall produsert i prosjektet.

I dette kapittelet foreligger det tre krav som er «prerequisite», som omhandler aktsomhetsplikt for avfallshåndtering, at det benyttes aktører med godkjenninger/tillatelser og korrekt håndtering av farlig avfall. Videre går poeng på planlegging av avfallshåndteringen, samt planlegging for fjerning av vegetasjon. Det stilles også krav til skilling av fraksjoner av forurensede masser, og optimalisere bruken av masser som kan inneholde forurensning. Det gis poeng for oppnåelse for gjenbruk av avfall.

I Norge er avfallshåndtering godt regulert og systematisert. De fleste avfallsaktører har tillatelser og godkjenninger på plass. Noen unntak gjelder lokale aktører som har etablert fyllinger på egne områder for utfyllingsformål, benevnt som «villfylling».

I pre-analysen legges det til grunne at mye ivaretas i tråd med regelverk og god standard praksis. Noe ekstraarbeid må påregnes i form av nærmere undersøkelse av fasiliteter og sorteringsgrad hos aktørene som benyttes.

CEEQUAL beskriver også at det skal skilles på gravemasser som må håndteres som avfall, basert på om de er inerte (ingen utlekking/lekkasje fra massene), ordinære eller farlig avfall. Denne inndelingen baserer seg på hvilken deponikategori som kan benyttes. I Norge brukes veilede TA2553/2009 tilstandsklasser for forurenset grunn som standard i oppdrag med forurenset grunn. Her vil det beskrives hvordan massene sorteres om gjenbrukes ut ifra forurensningsgrad og akseptkriteriene i veilederen. Dette gjøres som standard i alle oppdrag med grunnforurensning. Vanlig praksis er å skille massene ved utgraving, men en rekke mottaksanlegg vil kunne skille massene på anlegg. I pre-analysen legges det til grunne at masser blir fraskilt med hensyn på forurensningsgrad, enten om det er «on site» eller på anlegg som beskrevet i miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan, og derfor utføres uavhengig av en CEEQUAL-sertifisering.

Tabell 32 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.6, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Aktsomhetsplikt, innhenting av tillatelser/godkjenninger, og vurdere sorteringsgrad til avfallsaktører som benyttes, korrekt håndtering av farlig avfall.	Kontraktskrav mot entreprenør.
Planlegging av avfallshåndtering, inkl målsetting – implementering.	MOP. Avfallsplan.
Fjerning av vegetasjon – implementering.	Kontraktskrav. Kan beskrives i MOP.
Håndtering av farlig avfall.	MOP. Avfallsplan.
Skille og gjenbruk av forurensede masser.	Miljøteknisk grunnundersøkelse og tiltaksplan.

2.3.7.7 7.7 Energiforbruk

I delkapittel 7.2 ble det satt krav til håndtering av klimagassutslipp, som er nært knyttet opp til bruk av energi. Delkapittel 7.7 går mer konkret på energiforbruk både i anleggsfase og driftsfase, og har som mål å redusere energiforbruk og øke energieffektivitet.

Kapittelet setter krav til at det vurderes hvilke grep som kan gjøres for å redusere energibehovet for driftsfase, dette må implementeres i prosjektering av ferdig anlegg. Det må i tillegg undersøkes muligheter for å nytte fornybar energi både i driftsfase og anleggsfase. Dette kapittelet har også krav knyttet til maskinparken som benyttes i anleggsfasen.

I planprogrammet er energi beskrevet som et eget fagområde som skal omtales. Reguleringsplanen skal svare på potensialet for en rekke alternative kilder til energi. Alternativer som nevnes er bioenergi, fjernvarme, solenergi, sjøvarme m.m.

I pre-analysen legges det til grunne at reguleringsplanarbeidet har stort fokus på fornybar energi, særlig i driftsfasen, og at kommunen derfor i varetar disse poengene også uten bruk av CEEQUAL som verktøy. Hva gjelder energibesparende løsninger for anleggsfase vil dette være avhengig av valg av entreprenør og eksisterende teknologi på tidspunkt for bygging. I møte med kommunen kom det fram at aktuelle entreprenører trolig ville bli ekskludert dersom det ble satt strenge krav til utslippsfrie maskinpark. I pre-analysen er det derfor medregnet at maskinpark og fornybar energi i anleggsfasen ikke blir utført, med mindre det gjennomføres som initiativ fra en CEEQUAL-sertifisering. Flere av kravene settes i anleggsfase, og knytter seg derfor direkte opp mot vurderinger gjort for anleggsfasen.

Flere av kravene i dette kapittelet er graderte ut fra oppnåelse, for eksempel hvor stor prosentandel av tiltakene som foreslås av energireducerende og klimagassbesparende tiltak som faktisk implementeres.

Tabell 33 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.7, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Energireducerende og klimagassbesparende tiltak for drift – implementering.	Prosjekteringsdokumenter, som viser hvilke tiltak som vurderes.
Energiforbruk i driftsfase – implementeres.	Prosjekterte løsninger.
Energiforbruk anleggsfase – implementeres.	Vurderinger på forhånd. Kontraktskrav.
Fornybar energi i driftsfase – implementeres.	Reguleringsplanen. Implementering må dokumenteres i påfølgende faser.
Fornybar energi i anleggsfase – implementeres.	

2.3.7.8 7.8 Vannforbruk

Dette kapittelet omhandler vann som en ressurs. Hensikten med kapittelet er å redusere krav til vannforbruk, og søke etter effektive løsninger for vannhåndtering i driftsfase og anleggsfase.

De fleste poengene i dette kapittelet knytter seg til prosjektering og anleggsfase.

CEEQUAL stiller krav til at det skal gjøres vurderinger av forbruk av vann i produkter som blir benyttet. Videre beskrives oppsamling av vann som kan nyttiggjøres i prosjektet. Videre skal vannforbruk vurderes og vannforbruk-reducerende tiltak implementeres i driftsfase og anleggsfase.

Vannbehovet på området vil være avhengig av hvilke næringer som etableres, men kommunen har uttrykt at det er stort fokus på vannbehovet for næringen. Det er derfor forutsatt i pre-analysen at vannforbruk i

driftsfase vil være ivaretatt uten bruk av CEEQUAL. For de øvrige kravene vurderes det at de vil kunne ivaretas som et resultat av en CEEQUAL-sertifisering.

Tabell 34 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 7.8, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Vann i produkter – vurdering og implementering.	Kontraktskrav.
Oppsamling og nyttiggjøring av avrenning.	Blågrønn strategi.
Vannforbruk i driftsfase – vurdering og implementering.	Prosjekteringsdokumenter.
Vannforbruk i anleggsgfase – vurdering og implementering.	Kontraktskrav.

2.3.8 Kapittel 8 – Transport (Transport)

2.3.8.1 Eksisterende transportnettverk

Delkapittel 8.1 om handler prosjektets relasjon til eksisterende og planlagt transportnettverk. Fokusområder går på valg av området for å begrense ny infrastruktur, samt vurdering av behov og minimering av behov for ny infrastruktur, i tillegg til å planlegge for myke trafikanter. Nærmiljøet må også involveres hva gjelder transport. Prosjektet belønnes med poeng dersom det ikke vil være behov for ytterligere transportinfrastruktur i ferdig anlegg. Dersom man planlegger eller prosjekter nytt transportnettverk eller infrastruktur må det planlegges for framtidige behov.

I planprogrammet beskrives det hvordan reguleringsplanen skal fastsette hovedtrekk for infrastruktur i området, og regulere for gang- og sykkelveg gjennom planområdet. Mobilitet, trafikk og transport beskrives som et eget tema, og det skal gjøres beregninger for framtidig trafikkmengder ved fult utbygd anlegg. Derfor er det lagt til grunn at kravene ivaretas også uten bruk av CEEQUAL.

Av krav som gir poeng ved bruk av CEEQUAL nevnes blant annet planlegging av infrastruktur ut over etablerte standarder for planleggingen. Videre må det også planlegges for at nettverket skal være robust nok til å returnere til normaltstand umiddelbart etter uvanlige hendelser, slik som ekstremvær eller naturkatastrofer.

Tabell 35 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 8.1, og hvordan de kan ivaretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivaretas av/i
Valg av området grunnet lave behov for ekstra infrastruktur.	Tidligere vurderinger utført av kommunen ved valg av området.
Vurderinger – påvirkninger på trafikk og myke trafikanter.	Konsekvensutredning.
Involvering av nærmiljø.	Konsekvensutredning og planarbeid.
Planlegge/prosjektene robust transportnettverk.	Transport/trafikkanalyse.
Transportnettverk for framtidige behov.	Konsekvensutredning og reguleringsplan.
Forbedret forhold for myke trafikanter i eller utenfor prosjektområdet.	Konsekvensutredning og reguleringsplan.

2.3.8.2 Anleggslogistikk

Målet med delkapittelet er å redusere utslipp og forhindre negative påvirkninger på helse, sikkerhet og transport som kommer av anleggstrafikken.

I dette kapittelet ligger fokus på at anleggstrafikk skal planlegges, og det skal holdes oversikt over hvilke effekter anleggstrafikken vil gi. Det må også iverksettes tiltak for myke trafikanter, og minimere forstyrrelser så langt det lar seg gjøre, samt måle hvor godt forstyrrelsene er begrenset. Planlegging av logistikk samt av arbeidsstokk gir egne poeng.

De fleste poengene i dette kapittelet er knyttet til anleggsfasen. Krav til arbeidsvarsling for anleggsarbeider vil ivareta noen av poengene.

Tabell 36 Overordnede krav i CEEQUAL fra delkapittel 8.2, og hvordan de kan ivretas. Fet skrift viser aktiviteter som kommunen utfører også uten bruk av CEEQUAL.

Krav i CEEQUAL (overordnet)	Kan ivretas av/i
Vurdering og planlegging av trafikkbevegelser i anleggsfasen.	Planlegging av anleggsgjennomføring.
Ivaretagelse og involvering av lokalsamfunn og myke trafikanter. Begrense forstyrrelser fra anleggsgjennomføring.	Arbeidsvarslingsplan. Planlegging av anleggsgjennomføring.
Sertifisering av transportør.	Fairtransport.no.
Vurdering av alternative transportruter annet enn vei.	Planleggingsmøter.
Transport av arbeidsstokk.	Planleggingsmøter.

2.3.9 Innovasjon

CEEQUAL har et kapittel som går på innovasjon, som har som målsetting å støtte innovasjon i anleggsindustrien gjennom å anerkjenne bærekraftsrelaterte fordeler som ikke er belønnet i andre deler av CEEQUAL.

Det gis opp til 500 poeng i dette kapitlet. Dersom dette kravet er aktuelt anbefales det å gjøre en avklaring med verifiser for detaljer og poengoppnåelse.

Poeng kan hentes i dette kapitlet på to måter; 1) Eksemplarisk oppnåelse på noen av de eksisterende kravene som allerede eksisterer i CEEQUAL, 2) Godkjente innovasjoner.

For innovasjon settes det krav til at dette må søkes BRE Global via eget søknadsskjema. Innovasjoner som er godkjent av BRE Global defineres som annerkjennelse av en innovativ teknologi, design eller prosess som skaper unike utfall, fordeler eller læringsmuligheter for et registrert prosjekt utover hva som er normal praksis.

Verktøyet for å beregne poengscore inneholder ikke dette kapitlet. Hvor mange poeng som gis må vurderes av BRE Global. Det er derfor ikke gitt poeng i pre-analysen. Med Grøn Næringspark er dette imidlertid noe som kan adresseres nærmere, særlig i tilknytning til hvilke aktører som er planlagt på området.

2.4 Samlet vurdering

Total utregning basert på pre-analysen er gitt i tabell 37.

Tabell 37 Resultat av pre-analyse

Kapittel nr.	Kapittel navn	Maks Score	Max Score etter scoping	Score uten bruk av CEEQUAL	Oppnåelse uten bruk av CEEQUAL %	Potensiell videre score med bruk av CEEQUAL	Potensiell videre oppnåelse med bruk av CEEQUAL %	Potensiell endelig score	Potensiell endelig oppnåelse %
1	Ledelse	550	550	159	28,91 %	387	70,36 %	546	99,27 %
2	Robusthet	600	600	459	76,50 %	141	23,50 %	600	100,00 %
3	Nærmiljø og interesser	550	550	308	56,00 %	232	42,18 %	540	98,18 %
4	Arealbruk og naturmiljø	600	573	298	52,01 %	213	37,17 %	511	89,18 %
5	Landskap og kulturminner	450	319	188	58,93 %	113	35,42 %	301	94,36 %
6	Forurensning	400	400	275	68,75 %	118	29,50 %	393	98,25 %
7	Ressurser	1450	1450	550	37,93 %	760	52,41 %	1283	88,48 %
8	Transport	400	400	168	42,00 %	195	48,75 %	363	90,75 %
Total		5000	4842	2405	49,67 %	2159	44,59 %	4537	93,70 %

Resultatet av pre-analysen viser kommunen vil kunne oppgå en god score i CEEQUAL sitt system, uten å bruke CEEQUAL som verktøy for styring av bærekraftsarbeid. Oppnådd score i pre-analysen uten bruk av CEEQUAL er 49,67 % som er tilsvarende ratingen «Good». Dette basert på forutsetningene og poenggivning som beskrevet i forestående kapittel.

Dersom kommunen velger å bruke CEEQUAL som bærekraftsverktøy kan mulig score komme en hel del høyere. Potensialet i bærekraftsarbeidet for kommunen i dette prosjektet er ytterligere 44,59 %, og opp mot en endelig score på 93,70%. Denne ratingen tilsvarende i prosent «Outstanding».

Vurderingen er dermed at kommunen på egen hånd vil kunne oppnå ratingen «Good», men ved bruk av CEEQUAL som bærekraftsverktøy foreligger det potensiale til å oppnå score og rating tilsvarende «Outstanding». Det vil imidlertid være forhold som gjør at anbefalte ambisjonsnivå bør justeres. Dette er nærmere diskutert i kommende kapittel.

3 Konklusjon – anbefalt award og ambisjonsnivå

Beregningene som er gjort i pre-analysen viser at det allerede foreligger fokus på bærekraftsarbeidet som planlegges i reguleringsplanen, og følgelig videre i prosjekterings- og anleggsfasen. Dette kommer til syne ved at det oppnås en score på 49,67 % uten å benytte CEEQUAL som verktøy i planarbeidet og videre i prosjektering og anleggsgjennomføring.

Som beskrevet i foregående kapittel har pre-analysen kommet fram til at kommunen har potensiale til å oppnå en prosent score som tilsvarer ratingen «*Outstanding*». Det er imidlertid flere forhold som medfører at dette ambisjonsnivå ikke nødvendigvis er anbefalt for Grøn Næringspark Kvinnherad. Disse forholdene er utdypet i nærmere detalj i de kommende avsnittene.

For å oppnå ratingen «*Outstanding*» må man oppnå en score på over 90%. Med en potensiell score på 93,70%, er det mulig at denne scoren kan oppnås. Dersom man vurderer dette ambisjonsnivået kan det imidlertid kunne innebære at man «kjøper seg poeng», ved at det fokuseres på tema eller krav der det er lite forutsetning for å oppnå poeng i utgangspunktet, eller er særlig viktig i prosjektet, kun for å oppnå en høyere rating.

I tillegg til krav om en prosent oppnåelse på over 90%, innebærer ratingen «*Outstanding*» krav til ivaretagelse av spesifikke krav. De aktuelle kravene vist i Tabell 38.

Tabell 38 Krav som må ivaretas for å oppnå høyeste rating "Outstanding" i CEEQUAL

Rating level	Assessment issue	Assessment criteria	Minimum standard
Outstanding	2.1 Risk assessment and mitigation	2.1.2 Identifying dependencies (fixed)	All credits for 2.1.2 and 2.1.3 achieved (84 credits)
		2.1.3 Communicating dependencies (fixed)	
	4.4 Change and enhancement of biodiversity	4.4.1 Change in ecological value	No net loss of ecological value (20 credits)
	7.2 Reducing whole life carbon emissions	7.2.2 Independent third-party certification of carbon management	Carbon management process independently third-party certified to PAS 2080 (9/18/27 credits)
7.4 Circular use of construction products	7.4.2 Business models for a circular economy – implemented	At least one business model has been implemented (2 credits)	

I pre-analysen er det lagt til grunne at man klarer å ivareta krav 2.1.2, 2.1.3 og 7.4. Hva gjelder krav 4.4.1 som omhandler å begrense tap av økologisk verdi, er det lite sannsynlig at man klarer å hindre tap av økologisk verdi når store naturområder blir omgjort til næringsområde. 7.2.2 omhandler en tredjeparts sertifisering av klimagassforvaltningssystemet som beskrevet i kapittel 7.2. En slik sertifisering er ikke på plass i Norge på tidspunkt for utarbeidelse av denne rapporten.

Som tidligere beskrevet i denne rapporten er CEEQUAL et nytt system som foreløpig ikke er brukt i utstrakt grad i Norge. Ettersom det er begrenset med erfaring i markedene, og relativ ny kompetanse hos

assessorene som finnes i Norge, vil det være hensiktsmessig å ha en konservativ tilnærming til sertifiseringen, og sette mål som lar seg oppnå.

Ved valg av ambisjonsnivå kan det skjeles til en praksis som er benyttet ved BREEAM-sertifisering av bygg. Her kan byggherre sette krav om et ambisjonsnivå, men oppfordre utbygger til å strekke seg ytterligere. Bak dette kan det ligge økonomiske insentiv. For eksempel kan man stille kontraktskrav om ambisjonsnivå «*Very Good*», men gi belønning for oppnåelse av ambisjonsnivå «*Excellent*».

Før registrering må kommunen også fatte en beslutning om hvilke faser man må sertifisere, som beskrevet i kapittel 1.2. Selv om denne pre-analysen er utført basert på «*Whole Project*», står kommunen fritt til å velge å sertifisere kun prosjektering, anleggsgfase eller andre kombinasjoner som er presentert i Tabell 2 i kapittel 1.2. Det er imidlertid en oppfattelse at det er større potensiale for vellykket gjennomføring ved tidlig oppstart av sertifiseringen, og at award som *Whole Project* eller *Strategy & Design* vil bidra til å ivareta dette.

Konkret hvilke krav kommunen ønsker å ivareta i sertifiseringen må utredes nærmere dersom en sertifisering realiseres. Dette gjøres i samråd med assessor for oppdraget.

Basert på resultat av pre-analysen framkommer det at CEEQUAL kan bidra til å styre kommunens bærekraftsarbeid, samt bidra til å heve bærekraftsarbeidet fra slik det foreligger i dag. Erfaringer fra tidlige oppdrag viser at mye bærekraftsarbeid gjøres i tråd med norsk regelverk, men at CEEQUAL kan bidra til å heve eksisterende arbeid i større og mindre grad. Det er særlig to kapitler som har mye potensiale for å bidra utover eksisterende arbeid; kapittel 2-ledelse og kapittel 7- ressurser. Kapittel 2 stiller en rekke krav som medfører bærekraftsfokus i prosjektledelse, samt videreføring av bærekraftsmål til leverandører og prosjektet i sin helhet, og med krav i kontrakt. Kapittel 7 som omhandler ressurser vil også kunne bidra til kostnadsreduksjoner ved tidlig planlegging og optimalisering av utnyttelse av eksisterende ressurser.

4 Referanser

1. Store Norske Leksikon – Husnes: (avlest 2021-03-16) <https://snl.no/Husnes>
2. Norgeskart: (avlest 2021-03-16) <https://norgeskart.no>
3. Kvinnherad kommune/Norconsult: Planprogram for områderegulering Grøn næringspark Kvinnherad
4. CEEQUAL Version 6 technical manual: (avlest 2021-03-17): <https://www.ceequal.com/version-6/>:
5. BRE Global interactive CEEQUAL and UN Sustainable Development Goals (SDGs) mapping (avlest 2021-04-14): <https://www.ceequal.com/news/bre-today-announce-the-launch-of-the-interactive-ceequal-and-un-sustainable-development-goals-sdgs-mapping/>
6. CEEQUAL Schemes V6 onwards Fee Sheet (avlest 2021-04-14): <https://www.ceequal.com/fee-scale/>
7. Forurensningsforskriften kapittel 2 (avlest 2021-04-14): https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_1-2#%C2%A72-12
8. Forurensningsforskriften kapittel 1 (avlest 2021-04-14): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-6>